

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (2691) 2001 SPALIS-OCTOBER 2

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD. • MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3 • CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Terorizmas

JAV istorijoje š.m. rugsėjo 11-toji – viena iš siaubingiausių dienų. Teroristai pagrobtais keleiviniais lėktuvais trenkė į du pasaulio aukščiausius pastatus Niujorke, kuriuose veikė Pasaulio prekybos centras, ir į Pentagoną Vašingtone, vyriausiąjį krašto gynybos štabą. Žuvo savižudžiai teroristai, visi tuose lėktuvuose skridę keleiviai ir tūkstančiai žmonių, tą rytą buvusių tuose pastatuose arba netoli jų. Nuo baisaus karščio abu daugiaaukščiai pastatai subyrėjo kaip kortų nameliai.

AMERIKOS prezidentas George W. Bush paskelbė karą terorizmui. Tam pritarė dauguma pasaulio valstybių, kurių vienos pasižadėjo tą kovą remti moraliskai, kitos aktyviai prisidėjimu. Paprastai skelbti karą – tai įprasta ir būdinga valstybėms, kai jokios kitos išeities nebėlieka. Praeityje tai dažniausiai atsitikdavo dėl teritorinių ginčų, arba naujų idėjų dingstimi stipresnis mėgindavo pavergti silpnesnį ir jį išnaudoti. Kokios priežastys besukeldavo karą, priešai būdavo valstybės ar atskiros teritorijos. Bet kai priešas nėra valstybė, kalbamu atveju – terorizmas, dalykas darosi painius ir sudėtingas. Kur frontas, kurio pusę priešas, kokiais ginklais ir kojomis karinėmis ar kitomis priemonėmis galima jį įveikti, – klausinėja to siaubingo įvykio stebėtojai, svarsto politikai, žurnalistai, terorizmo žinovai, akademikai. Laikantis civilizuotame pasaulyje priimtose ir nusistovėjusios sampratos, terorizmas yra nusikaltimas, ir kova su tuo reiškiniu yra nuolatinė, kaip ir su kitais nusikaltimais. Rugsėjo 11-tosios atvejais yra kitoks. Netikslu būtų jį pavadinti paprastu nusikaltimu, nes organizuotumas ir pasirošimas šiam siaubingam smūgiui prašosi specialaus pavadinimo. Žiniasklaida stambiais pabrūkimais tai pavadino Amerikos užpuolimu. Kaip žinome, teroristiniai veiksmai, nukreipti prieš Ameriką jau ilgą laiką tai vienu, tai kitu pasireiškia. Nebėra paslaptis, kad kai kurioms arabų grupuotėms Amerika – visų blogybių šaltinis, ir jos savo teroristinius veiksmus vadina „šventąja kova“.

KYLA klausimas, kodėl kai kurios Islamo grupės susidarė tokią neigiamą nuomonę apie Ameriką? Pasigirsta dvi dažniau kartojamos prielaidos: JAV ištikimai remia Izraelį, skriaudžiantį palestiniečius, arba Amerika savo globaliniu kapitalizmu kuria stiprią vienvaldystę, kuri nepriimtina Islamo išpažinėms. Remiantis šitokiomis prielaidomis, atrodytų, kad arabų vykdomas terorizmas turi aiškų idėjinį pagrindą. Užtat kova su tokiu terorizmu, kaip ir patys JAV vadovai pripažįsta, gali būti labai ilga. Tikima, kad ji bus laimėta. Vis dėlto, kai vieni tuos siaubingus veiksmus vadina terorizmu, o kiti didvyriškumu, – apibrėžimai susipainioja, ir žmonių pažiūros nebebūna vieningos. Pvz. čečėnai daugelio nuomone yra laisvės kovotojai, o rusų vadovai juos vadina teroristais, kuriuos remia musulmonų kraštai. Panašiai buvo ir su mūsų laisvės kovotojais partizanais, kuriuos okupantai ir jų patikėtiniai vadino banditais. Dar aiškiau nepasakytą ir apie terorizmą šiaurinėje Airijoje, kur kariniai išpuoliai ir nekalčių žmonių žudymas tęsiasi jau daugelį metų. Panašius reiškinį netruksta ir kitose pasaulio šalyse. Tiksliai ir teisingiau nustatyti jų priežastingumą nėra taip paprasta, juoba, kad klausimą „kodėl“ tuoj pat uždengia koks nors baises faktas, kurio nebegalima pakeisti. Kaip ten bebūtų, rugsėjo 11-toji labai skaudžiai sukrėtė ne tik amerikiečius, bet ir visame pasaulyje gyvenančius, laisvę ir demokratiją vertinančius žmones. Svarstant apie paskelbtą kovą su terorizmu, pravartu būtų panagrinėti ir priešų sudėtį. Mat daugeliu atvejų priešas nėra vien tik teroristas ar jo vadovas. Teroristiniams nusikaltimams vykdyti dažnai padeda atitinkamos sąlygos, nematomai talkina netikėti įstatymai ar jų prižiūrėtojų aplaidumas, talkina siauražiūriškumas, net ir moralinis nuosmukis. Taigi tokioje kovoje frontų daug daugiau negu kartais manoma. Rugsėjo 11-tosios tragedija turėtų pažinti tuos, kurie per daug didžiavosi miegančio liūto įvaizdžiu. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Sustiprins apsaugą

Papildomi apsaugos nuostatai, kuriais turės vadovautis oro ir jūrų uostų bei sienos perėjimo vietų pareigūnai. Keleiviai iš kai kurių musulmoniško kraštų, su įvairiomis mokslinių darbuotojų ir techninėmis specialybėmis bus atidžiau tikrinami, nes yra galimybė, kad tarp jų gali pasitaikyti teroristai. Iki šiol tokie asmenys Kanadoje laisvai galėjo apsigyventi. Bus įtariami turintieji lakūno, aviacijos inžinieriaus, techniko specialybes, lankantieji skraidymo mokyklas. Taip pat studijavę fiziką, chemiją, kompiuterių prietaikymą, atominę energiją ir ryšių palaikymą. Turės būti tikrinami dirbę ginklų pramonėje, susipažinę su bakteriologinio ir cheminio kariavimo būdais. Bus aiškinamasi kur tie asmenys dirbo, kokius kelionės dokumentus naudojo, kokiuose kraštuose lankėsi, ar buvo gavę, neturint pilietybės Alžyro malonės pasus? Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į keleivius iš 16 musulmoniško kraštų. Į sąrašą yra

įtraukti ir Čečėnijos valstybės gyventojai. Žinoma, šie nuostatai susilauks priešingų ir taip pat jų paskelbimas gali padėti teroristams juos apeiti.

Truputį sumažės asmeninės laisvės ir dėl to reikia kalinti tarptautinį terorizmą. Spėjama, kad Kanados saugumas turės daugiau sekti telefoninius pokalbius, rašytinę ir elektroninę korespondenciją, taip pat ir per kompiuterius perduodamą informaciją. Bus atidžiau tikrinamas išdavimas įvairių dokumentų, su kuriais yra lengviau gauti pasą. Gal ir teismams bus sunkiau, remiantis konstitucijos teikiama asmens laisvės užtikrinimu, pakeisti imigracijos pareigūnų sprendimus. Bus siekiama didesnės priežiūros lėktuvams ir laivams, kurie dažnai kerta tarpvalstybinę sieną. Numatoma labiau tikrinti pinigų plovimą ir teroristų finansavimą. Bus reikalaujama, kad užslaptintų pranešimų, taip pat internete, išaiškinimas būtų saulmoniško krašto. Į sąrašą yra

(Nukelta į 6 psl.)

Toronto gintariečiai, dalyvavę tarptautiniame folkloro festivalyje Meksikoje, su kitų tautų šokėjais

Toronto „Gintaro“ šokėjai, dalyvavę tarptautiniame folkloro festivalyje Meksikoje, su jo rengėju GUSTAVO VAQUIRA. Jo dešinėje „Gintaro“ vadovė RITA KARASIEJENĖ

Mes mokomės gyvenimui

Vasario 16 gimnazija Vokietijoje susilaukė daugiau mokinių negu gali priimti. Mokslo metus pradėjo su 168 mokiniais – lietuviais ir vokiečiais. Lietuviai mokiniai dažnai pasirodo vokiečių visuomenei su tautiniais šokiais ir dainomis

Pasirodymai visuomenei

Lampertheimas šiais metais švenčia 50 metų miesto teisius sukaktį. Ta proga rugsėjo 2 d. Lampertheimo centriniame gatvės vyko eisenos, kurioje dalyvavo įvairių miesto draugijų, klubų, mokyklų ir kitų institucijų atstovai. Neapsileido ir lietuviai. Prieš pat mokslo metų pradžią ką tik į bendrąjį atvykę mokiniai apsiėmė tautiniais drabužiais ir žygiavo kartu, atstovaudami savo mokyklą.

Rugsėjo 27 d. gimnazijos ansamblis pasirodė Wieslocho miesto šventėje. Ta proga buvo oficialiai padėkota Wieslocho gimnazijai, kuri lietuvių gimnazijai sušelpė mokyklos baldais ir knygomis. Dėl staigiai padidėjusio mokinių skaičiaus ši parama buvo labai reikalinga.

Spalio 12 d. gimnazijos ansamblis vyko į Weissenbrunn prie Bambergo. Čia vokiečių parapija ruošia labdaros koncertą Lietuvai, kuriame gimnazistai atliks meninę programą. Praeitais metais šis renginys rado didelį atgarsį vokiečių žiniasklaidoje. Ypatingai buvo giriami lietuviški šokiai ir lietuviškos dainos. Todėl dar kartą kviečiama gimnazistai. Renginio pelnas bus skirtas kun. Hermano Šulco Lietuvoje kuriamo jaunimo centrui.

Spalio 2 d. kviečiami šokėjai, o gruodžio 8 – gimnazijos dainų būrelis į Lorschą. Abu kartus mokiniai koncertuos Karalių salėje, pirmą kartą Rytų vokiečių draugijai, o antrą kartą – seneliams per Kalėdų eglutę.

Pagerbtos teroro aukos

Pasklidus žiniai apie Pasaulio prekybos centro ir Pentagono užpuolimą, Vasario 16-osios gimnazija vėliaus nuleido ant pusės stiebo. Trečiądienį, rugsėjo 12, vakare mokiniai susirinko trumpam pagerbimui į gimnazijos salę. Direktoriaus A. Šmitas

painformavo apie įvykį, Niujorke gimusi M. Dambriūnaitė-Smitienė papasakojo, kaip ji išgyveno šią žinią, ir kun. Alfonsas Kelmelis sukalbėjo maldas. Po to gimnazistai prie gimnazijos kryžiaus padėjo degančias žvakes aukom atminti.

Veiklūs gimnazijos absolventai

Seinuose vykusiame Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos ir krašto pirmininkų suvažiavime rugpjūčio 12-15 d.d. dalyvavo net 10 buvusių Vasario 16-osios gimnazijos mokinių: PLJS pirm. M. Stanevičius iš Kanados, M. Kalainis ir V. Jansinskaitė iš Argentinos, M. Savickaitė iš Australijos, o iš Vokietijos – gimnazijos direktorius A. Šmitas, Vokietijos LB pirmininkas A. Siugždinis, gimnazijos Kuratorijos pirmininkas V. J. Damijonaitis, Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirm. V. Lemkis ir Jaunimo sąjungos valdybos nariai D. Lemkienė ir K. Zulyis. Pasirodė, kad buvę gimnazistai visame pasaulyje reiškiasi lietuvių veikloje.

Mokslo metų pradžia

Vasario 16-osios gimnazija naujuosius mokslo metus pradėjo su rekordiniu mokinių skaičiumi. Rugsėjo 3 d. susirinko 168 mokiniai. Tiek daug mokinių gimnazija Huetttenfelde dar nėra turėjusi. 65 yra vokiečiai, 103 lietuviai. Taigi ir lietuvių mokinių skaičius pakilo. 60 lietuvių kilmės vaikai yra atvykę iš Vokietijos, 2 iš Argentinos, 1 iš Brazilijos, 1 iš Lenkijos, 1 iš Rusijos ir 38 iš Lietuvos.

Pirmąją mokslo metų dieną visi mokiniai su mokytojais ir svečiais iš ryto susirinko gimnazijos vėliavų aikštėje. Buvo pakeltos vėliavos ir sugrotas Europos himnas bei sugiedoti Lietuvos ir Vokietijos himnai. Po to visi susirinko ekumeninėm pamaldom į vokiečių katalikų šventovę. Maldoms ir giesmėms

vadovavo kun. R. Fuhr vokiškai, o katalikų kapelionas kun. A. Kelmelis – lietuviškai.

Po to visus mokinius bendrabučio salėje pasveikino gimnazijos direktorius A. Šmitas. Jis trumpai nusakė mokyklos tikslus, pristatė mokytojų ir klasių auklėtojų ir palinkėjo visiems sėkmingų ir darbinių mokslo metų. Abiturientai pasveikino pačius mažiausius mokinius – penktokus, įteikdami kiekvienam po dovanėlę. Po pamokos su klasių auklėtojais senieji mokiniai naujesiems aprūdė visą mokyklą ir bendrabutį.

Pirmą kartą gimnazija negalėjo priimti visų gimnazijai tinkamų mokinių. Net 60 vokiečių ir per 20 lietuvių reikėjo atsakyti, nes klasėse arba bendrabutyje nebuvo pakankamai vietų. Į bendrabutį priimami tik lietuvių vaikai.

Jau antri metai gimnazija priima ir vokiečius mokinius. Jie gyvena pas tėvus. Jiems viskas dėstoma vokiečių kalba ir vietoje lietuvių kalbos jie moko si prancūzų, bet daugelis jų pasirinko lietuvių kalbą papildomai. Jie taip pat supažindinami su Lietuva.

Lietuviams mokiniams dėstoma lietuvių kalba ir literatūra bei istorija. Šalia to, visose klasėse dėstoma muzika ir tikiyba, o kai kuriose klasėse ir biologija, geografija bei pasaulinė istorija dėstoma lietuvių k. Vokiečiams tie patys dalykai dėstomi vokiškai. Žemesnėse ir vidurinėse klasėse matematikos ir anglų k. mokytojai duoda paaiškinimus abiem kalbom.

Mokyklos programa

Vokietijoje dabar visos mokyklos privalo parašyti savo programas. Bendra mokslo programa yra išleista atskirų žemių švietimo ministerių ir jos visos mokyklos privalo laikytis, o mokytojai (Nukelta į 3-čią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Atvėrė oro erdvę

Lietuvos ryto žiniomis, Lietuvos vyriausybė išdavė ilgalaikį diplomatinį leidimą JAV lėktuvams skristi per jos oro erdvę vykdam atakas prieš teroristus. Lietuvos užsienio reikalų viceministeris, vyriausiasis Lietuvos įsijungimo į NATO koordinatorius Giedrius Čekuolis po susitikimo su JAV gynybos atašė Lietuvoje pulkininku leitenantu A. Zaccora, pranešė, jog Lietuva tuo „demonstruoja savo politinę valią ir elgiasi kaip ištikima NATO ir JAV sąjungininkė“.

Lietuvos leidimas JAV aviacijai buvo išduotas šiai valstybei paprašius. JAV kariškiams jau yra pranešta, kad gali naudotis Zoknių oro uostu netoli Šiaulių. Buvęs sovietinių karinių oro pajėgų oro uostas gali priimti bet kokios rūšies lėktuvus.

Užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis rugsėjo paskutinę savaitę gavo JAV valstybės sekretoriaus Colin Powell laiška, kuriame raginama parengti programą, numatant veiksmus prieš terorizmą. Viena programos dalis yra leidimas naudotis krašto oro erdve.

Prasidėjo rudens sesija

Rugsėjo 10 d. Lietuvos seimas pradėjo rudens sesiją. Pirmąją dieną pristatytas darbų programos projektas, pateiktos patvirtinimui tarptautinės sutartys. Daugiausia dėmesio turėtų būti skirta Konstitucijos pataisų, eurointegracinių įstatymų bei kitų metų biudžeto svarstymui, skelbia BNS/LGTIC. Taip pat bus svarstomi Civilinio proceso, Baudžiamojo proceso ir Darbo kodeksai. Seimas kasmet renkasi į dvi cilines (pavasario ir rudens) sesijas, Neeilines sesijas šaukia seimo pirmininkas ne mažiau kaip trečdalis visų seimo narių siūlymu.

Teismui perduoti omonininkai

Rugsėjo 14 d. generalinė prokuratūra baigė ir perdavė Vilniaus apygardos teismui baudžiamąją bylą dėl buvusios TSRS vidaus reikalų ministerijos ypatyngosios paskirties milicijos būrio, vadinamo OMON, darbuotojų nusikaltamų veiksmų prieš Lietuvą. Kaip praneša BNS/LGTIC, į 15 tomų bylą yra sujungtos visos Lietuvos teisėsaugos baudžiamosios bylos, iškeltos OMON smogikams nuo 1991 m. sausio 14 d. iki 1991 rugpjūčio 19 d. Prieš teismą stodo du buvę OMON karininkai, Lietuvos piliečiai, gyvenantys Vilniuje – 39 m. Aleksandras Skliaras ir 42 m. Eduardas Petrasauskas. Pirmajam pareikšti kaltinimai dėl antivalstybinių organizacijų kūrimo ir aktyvaus dalyvavimo jų veikloje, kenkimo Lietuvai, diversijos, smurto prieš pareigūną, svetimo turto sužalojimo ar sunaikinimo tyčia ir kitų nusikaltimų. E. Petrauskui yra pareikšti kaltinimai dėl antivalstybinių organizacijų kūrimo, smurto prieš pareigūną ir svetimo turto sunaikinimo ar

sužalojimo tyčia.

Prokuratūros manymu, baudžiamojame byloje surinkta pakankamai įrodymų dėl jų kaltės prieš Lietuvos valstybę, jos įstai-gas, piliečius ir visuomeninę tvarką. Buvusius OMON Vilniaus būrio vadovus Rusija atsiskaito išduoti. Kitų išvykusių iš Lietuvos OMON smogikų buvimą vietos nenustatytos.

Ministeris pirmininkas Maskvoje

Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas rugsėjo 20 d. vienos dienos vizitu lankėsi Maskvoje, praneša ELTA/LGTIC. Jis susitiko su Rusijos ministerių pirmininku Michailu Kasjanovu ir kitais pareigūnais aptarti transporto ir tranzito, energetikos, dvišalio ekonominio bendradarbiavimo su Karaliaučiaus sritimi klausimus. Lietuvos ambasadoje Maskvoje vakare vyko priėmimas, skirtas diplomatinio santykių užmezgimo tarp Lietuvos ir Rusijos 10 metų sukakčiai.

Susitikime su M. Kasjanovu aptarta ilgalaikių sutarčių dėl dujų ir naftos žaliavos tiekimo, Lietuvos elektros energijos eksporto į Karaliaučiaus sritį galimybes. Kaip rašo BNS/LGTIC, A. Brazauskas pareiškė sutinką su Rusijos pagėdavimu naujomis ilgalaikėmis sutartimis garantuoti tranzitą į Karaliaučiaus sritį, tačiau mainais nori vyriausybinių Rusijos pusės įsipareigojimų dėl dujų ir naftos tiekimo, geležinkelio transporto tarifų. „Tai abipusis interesas, kad politiniai pokyčiai neįtakotų ekonomikos“, teigė A. Brazauskas.

Kinijos delegacija Kaune

Kinijos užsienio politikos komisijos pirmininkas Tian Zengpei su delegacija rugsėjo 16-18 d.d. lankėsi Kaune. Šiuo vizitu minimos Lietuvos ir Kinijos dvišalių santykių 10-sios metinės, valstybės 1991 m. pasirašius diplomatinio santykių užmezgimo sutartį. Kaunas – vieništelis Lietuvos miestas, pasirašęs bendradarbiavimo sutartį su Kinijos miestu Sienu. Kol kas santykiai dar yra pažintinio pobūdžio, rašo ELTA/LGTIC. Susitikime su seimo pirmininku Artūru Paulausku, delegacijos vadovas pareiškė nuomonę, jog stojimas į NATO yra Lietuvos vidinis apsisprendimo reikalas.

Susitiko prezidentai

Rugsėjo 18 d. Taline susitiko Lietuvos, Latvijos, Suomijos ir Lenkijos prezidentai. Valdas Adamkus, Vaire Vykė-Freiberga, Tarja Halonen ir Aleksandras Kwasniewskis susitiko aptarti klausimus, susijusius su Europos sąjungos ir SAS plėtra, santykius su kaimyninėmis valstybėmis ir bendradarbiavimą Baltijos jūros srityje. Taip pat buvo atsiveikinta su antrą kadenciją baigiančiu Estijos prezidentu Lennart Meriu. Prezidentai pasisakė už vieningą kovą su terorizmu, pasmerkė teroro aktus įvykdytus Amerikoje, pasirašydami bendrą pareiškimą. RSJ

Šiame numeryje

Terorizmas

Rugsėjo 11-toji – viena siaubingiausių dienų JAV istorijoje

Mes mokomės gyvenimui

Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje pradėjo mokslo metus

Ordinų įteikimo iškilnė Vilniuje

Pokalbis su visuomenės veikėja Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė

Visa Amerika gedule

Teroristų sukelta tragedija sukrėtė visą pasaulį

Kovotojų jamžinimo keliu

Laisvės kovų dalyviai nusipelnė pagarbos ir dėkingumo

Anglai žvelgia į Baltijos valstybes

Baltiečiai stiprina Vakarų saugumą

„Ir kelsis vėl iš tavo kraujo Lietuva“

Paminėtas J. Lukšos-Daumanto 50-metis

Lietuvos-Rusijos santykiai

Rusija neturėtų atidėlioti sienos sutarties patvirtinimo

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzbiz@pathcom.com

PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“. **REDAGUOJA:** kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaite-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$45, rėmėjo – \$55, garbės – \$65. Oro paštui į užjūrius – \$145, paprastu paštu – \$50. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į „TŽ“ administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. „Žiburiai“, Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: „Tėviškės žiburiai“, P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Apaštalinė nunciatura per Vilniaus arkivyskupą kardinolą Audrį Juozą Bačkį perdavė Lietuvos žydų kultūros centro vadovui ir Lietuvos žydų bendruomenei tokio turinio telegramą iš Vatikano valstybės sekretoriato: „Gerbiamam ponui Emanueliui Zingeriui, Vilnius-Lietuva

Popiežius troškė dvasiškai dalyvauti renginiuose minint 60-ąsias skaudaus žydų holokausto Lietuvoje, palietusio daugybę beginklių šeimų, metines. Tikėdamasis, kad šių liūdnu įvykių prisiminimas kiekvieno žmogaus sąžinei taps aiškiu priminimu, jog niekuomet daugiau egzozmas ir neapykanta neturi sėti kančios ir mirties, Šventasis Tėvas mintimis jungiasi su žydų bendruomene Lietuvoje bei visais renginių dalyviais. Jo Šventenybė savo maldose prašo galtingąjį Dievą ir toliau vesti žmonių teisingumo bei taikos keliu.

Kardinolas Angelo Sodano, Valstybės sekretorius

Lietuvos vyskupų konferencijos pirm. arkiv. S. Tamkevičius, SJ, kardinolas A. J. Bačkis ir Lietuvos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vysk. J. Boruta, SJ, lankėsi rugpjūčio 23 d. pas premjerą A. Brazauską. Šios konferencijos atstovai paprašė ministrų pirmininką paspartinti Lietuvos ir Šventojo Sosto santartysse numatytos komisijos darbų pradžią. Kaip vieną iš svarbių klausimų Vyskupų konferencijos atstovai nurodė patarėjo religijų klausimais skyrimą.

Pivašūnuose rugpjūčio 12-18 d.d. buvo švenčiami Didieji Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Žolinės) atleidai. Pirmą kartą pagrindinės dienos atleidų Mišios rugpjūčio 15 d. buvo transliuojamos per Lietuvos televiziją. Atlaiduose dalyvavo per 15,000 tikinčiųjų. Nemažai pėsčiomis atvyko iš Kretingos, Klaipėdos, Alytaus, Onuškio ir kitur. Pirmąjį atleidų dieną, rugpjūčio 12, parapiją lankė Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. Jį su 8-niais lydinčiais kunigais prie ažuolo vainikais papuoštų vartų sutiko Pivašūnų parapijos klebonas kun. V. Baublys. Parapijai priklauso 60 kaimų ir vienkaimių, kuriuose gyvena apie 3000 žmonių. Keturiuose mokyklose mokosi 245 moksleiviai, iš kurių 201 lanko tikybos pamokas. Veikia penkios katalikiškos organizacijos, yra senelių globos namai, įrengta Eičiūnų koplyčia. Per Mišių pamokslą vyskupas kvietė visus artimiausiu vienyti su Kristumi. Rugpjūčio 15, pagrindinių atleidų dieną, Mišias koncele-

bravo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai J. Žemaitis, MIC, J. Boruta, SJ, J. Kaušas, J. Matulaitis ir kunigai. Pamokslą pasakė arkiv. S. Tamkevičius, kviesdamas kiekvieną apmąstyti savo gyvenimo kelią. Mokė pakelti Dievo Motinos pavyzdžiu visus trūkumus. Mišiose dalyvavo Magdeburgo vyskupijos parapijų pastoracinių tarybų 15-kos atstovų delegacija. Mišių pabaigoje vyskupai suteikė ypatingą palaiminimą žemdirbiams ir visiems tikintiesiems.

Telšių vyskupijos tikybos mokytojas Telšių katedroje Katechetikos centras surengė vienos dienos rekolekcijas. Jas pradėjo kanaaninkas dr. J. Šiūrys, iškeldamas rekolekcijų reikšmę. Kun. V. Gedvainis aptarė tikybos dėstyto istorijos Lietuvoje atvejus, primindamas, kad pirmaisiais nepriklausomybės metais katechetais dirbtį atėjo vyresnės kartos įvairių profesijų žmonės. Tačiau gyvenimas ir šioje srityje reikalauja pedagogų, turinčių teologinių žinių. Dabar į tikybos mokymą įsijungę jaunuoli kartą. Kun. V. Viktoravičius pateikė statistikos apie katalikų tikybos praktikavimą Lietuvoje. Krašte yra apie 80% pakrikštųjų katalikų, o praktikuojančių religinį gyvenimą tik 5-7%. Per didžiulius šventes šventoves apima 17% tikinčiųjų. Kun. D. Trijonis kalbėjo apie Mišių prasmę. Rekolekcijų pabaigoje buvo aukojamos Mišios. Per pamokslą Telšių mažosios seminarijos rektorius mons. S. Brazdeikis kvietė mokytojų artintis prie Dievo meilės židinio, skėmingai darbuotis Kristaus pasiuntinybėje.

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincija bei Vilniaus akademinis sielovados centras liepos 15-20 d.d. Kulautuvoje surengė kunigų jėzuitų aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų dėstytojų rekolekcijas. Šis centras buvo įsteigtas š.m. gegužės mėnesį kardinolo A. J. Bačkio pasirašytu dekretu. Pirmąją akademinę sielovados tradiciją Lietuvoje ryžosi atgaivinti kun. A. Saulaitis, SJ, jėzuitų Lietuvoje ir Latvijoje provincijolas. Jis yra ir šio centro vadovas. Šiose rekolekcijose dalyvavo 8 kunigai ir per 20 dėstytojų. Jų vadovas buvo kun. G. Kijauskas iš Klyvlando (JAV). Susitelkime dalyviai buvo kviečiami apmąstyti Jono Evangelijos nuo Žodžio įsikūnijimo iki Jėzaus mirties ant kryžiaus ir prisikėlimo tikrovės. „Jėzus žiūri į atvirą žmogaus širdį, jis nusileidžia iki pat jos gelmių, iki visiško jos akloumo siaurbo“ – sakė rekolekcijų vadovas.

PADĖKA

AŲA

MYKOLUI REGINAI

mirus Lietuvoje, 2001 m. birželio 14 d.,

dėkojame Tėvams pranciškonams už visas atliktas apeigas, Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Eugenijui Jurgučiiui, OFM, ir kun. Liudui Januškai, OFM, už Mišių atnašavimą, muz. D. Viskontienei už vargonų muziką ir giesmes.

Nuoširdus ačiū visiems dalyvavusiems, užprašiusiems Mišias, aukojusiems parapijos statybai ir vėžiu sergantiems Lietuvoje. Padėka M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei už aukų rinkimą. Ačiū ponioms už pyragus ir B. Stanulienėi už paruoštus pusryčius.

Sesuo Karolė Jukonienė su šeima,
Testamentu vykdytojos –
L. Murauskienė ir D. Steponaitienė

Ordinų įteikimo iškilnėje Vilniuje

Joje dalyvavusios Gedimino ordinu apdovanotos kanadietės visuomenės veikėjos GENOVAITĖS DUMČIUTĖS-BREICHMANIENĖS išpūdžiai

Džiaugiamės, kad Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus įvertino Jūsų nuopelnus tautinių šokių srityje. Š. m. liepos 6 d. Mindaugo karūnavimo šventės proga Jus apdovanojo GEDIMINO ordinu.

– Kaip ir kada sužinojote apie apdovanojimą?

– Apie apdovanojimą sužinojau iš Jūsų, p. Irena Ross, kai birželio paskutinėmis dienomis paskambinto man iš Toronto ir pranešė apie šį apdovanojimą, kuris man buvo netikėtas ir nelauktas, pabrėždama, kad oficialus laiškas iš Lietuvos pasieks mane vėliau, nes jis yra pasiųstas paštu.

– Kaip jautėtės sužinojusi apie apdovanojimą ir kokius gavote nurodymus apie dalyvavimą įteikimo iškilnėje?

– Per keletą sekundžių mano gyvenimas pradėjo pasikeičti. Ruošiasi mokytojos profesijai. Lietuva man davė mokslą, išsilavinimą ir paruošė mane gyvenimui. Visi mano kartos jaunuoliai būvome išauklėti patriotinėje dvasioje ir ruošėmės dirbti savo Tėvynėje – dirbti jos gerovei, kurti geresnį rytojų, auklėti jaunąją kartą. Deja, visa tai subyrėjo kaip gražus sapnas... Tačiau atsidūrus ir toli nuo Tėvynės, šis jausmas mane neapleido. Dirbau tai, kam buvau pasiruošusi, kaip įstengiau ir sugebėjau, niekados nesitikėdama jokia atpildo ar atlyginimo, galvodama, kad stengiusis atlyginti skolą Lietuvai už jaunystę patirtą jausmą gyventi laisvai, džiaugtis gyvenimu ir tikėti šviesiu rytojumi, už suteiktą man mokslą ir išsilavinimą. Tačiau buvau maloniai nustebinta, kad mano darbas yra pastebėtas ir įvertintas šiuo apdovanojimu.

Kai mane pasiekė oficialus laiškas iš Lietuvos prezidentūros su visais paaiškinimais ir apdovanojimo dokumentais, ten radau ir pakvietimą man ir mano vyriui dalyvauti Gedimino ordino įteikimo iškilnėse prezidentūroje, o taip pat ir priėmimo Valstybės dienos proga. Labai mažą laiką buvo likę iki nustatytos datos – 2001 liepos 6 d. Mano šeima manė, kad ši diena yra svarbi mano gyvenime. Sūnus Gediminas sutiko vykti kartu su manim ir po keleto dienų jau buvome pakeliui į Vilnių.

– Kaip atrodė ordinų įteikimo iškilnė?

– Ji vyko prezidentūros Baltojoje salėje, kuri yra puošni kaip ir visa prezidentūra, kurios galėtų pavydėti ir daug didesnės valstybės prezidentas. Viskas sutvarkyta puošniai, bet kukliai – sienos nišoje balta Lietuvos Laisvės statulos replika, šalia – prezidento vėliava. Tie rūmai daug kam atmintini. Vos atgavus Vilnių 1939 m. rudenį, jie vadinosi Napoleono rūmais, o mes kasdieną pro juos skubėdavome į universitetą. Sovietų okupacijos metu jie buvo pavadininti Menininkų rūmais. Dabar

čia vyksta įvairūs posėdžiai, pasitarimai, svetimų valstybių vadovų bei diplomatų priėmimai.

11 v.r. Baltoji salė buvo beveik pilna, nes susirinko ne tik asmenys, kuriuos prezidentas turėjo apdovanoti, bet ir jų šeimų nariai, o taip pat, jeigu buvo vietos, galėjo dalyvauti giminės ar net ir draugai, kurie turėjo būti iš anksto užsiregistravę ir gavę leidimą čia atvykti, būti sąrašuose, nes įeinant tikri- no visų dokumentus...

Labai punktualiai atsidarė durys, įėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir jo kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas. Jis trumpai paaiškino procedūrą ir pradėjo šaukti pavardes. Iššauktas asmuo prieidavo prie prezidento, o tuo pačiu metu iš kito šono mergina atnešdavo ordiną ir su juo susijusius dokumentus. Įsėgęs ordiną, prezidentas ką nors asmeniškai kiekvienam pasakydavo. Atrodė, kad jis kiekvieną pažįsta ir žino už ką jis yra apdovanojamas. Po to prezidentas su kiekvienu nusifotografavo. Šias oficialias nuotraukas vėliau kiekvienas gavome paštu. Visa iškilnė užtruko valandą laiko. Visas apdovanojimų sąrašas prieš porą dienų buvo paskelbtas spaudoje, bet kadangi nuvykome tik vieną dieną prieš, tai to sąrašo matyti man neteko, bet žinau, kad apdovanota buvo apie 50 asmenų.

– Ne visi apdovanojami galėjo nuvykti į Lietuvą. Kas iš jų dalyvavo?

– Tik įėjusi į salę sutikau Lietuvos generalinį garbės konsulą Harį Lapą su poniu iš Toronto. Jie su broliu iš JAV buvo atvykę priimti Vyčio kryžiaus a.a. savo brolio Viktoro, kuris buvo pirmąją dieną karo tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos. Jauni lietuviai sukilėliai jau buvo užėmę Kauno radiofoną ir atvirame sunkvežimyje važiuvo Vytauto prospektu. Pakrikusi sovietų armija traukėsi, bet kai kurie rusai dar atsisaukė. Viena kulka atėmė gyvybę tik grįžusio iš užsienio ten baigusio mokslo jaunulio Viktoro Lapo.

Daugiau lietuvių iš Kanados neteko sutikti, o pavardžių ty, kurie buvo pranešę, kad nedalyvaus, prezidento kanceliarijos vadovas neišaukė, išskyrus „Draugo“ redaktore Danutę Bindokienę, kurią pats prezidentas paminėjo, kad ji yra dar virš Atlanto ir ordinas jai bus įteiktas vakare priėmimo metu.

Iš JAV Gedimino ordinu apdovanota dar buvo man žinoma dail. Magdalena Stankūnienė. Dauguma buvo iš svetimų valstybių ambasadų darbuotojai, keletas dvasiškų, Lietuvos Liaudies kultūros centro direktorius Juozas Mikutavičius ir kiti asmenys, kurie vienokiu ar kitokiu būdu yra nusipelnę Lietuvai.

Po to dar sveikino savo artimuosius visi ten esantieji giminės ir draugai. Tada visi išėjo į aikštę, kur prasidėjo Valstybės

dienos paradas. Trumpu žodžiu visus gausiai susirinkusius vilniečius ir svečius pasveikino prezidentas Valdas Adamkus. Orkestrui grojant lietuviškus maršus, kariuomenė žygiavo, sudarydama įvairias figūras. Iškilnėje dalyvavo ir kitų valstybių atstovai, ambasadoriai, nes tai buvo Valstybės diena – karaliaus Mindaugo karūnavimo sukaktis. Pagarbiai sustoję kariai sudainavo „Lietuva brangi“. Be-sibaigiant paskutiniam posmui, visi kariai priklausė ant vieno kelio, lyg ir atiduodami pagarbą karaliui Mindaugui, garbingai Lietuvos praeičiai, laisvai Lietuvai... Per minią nuėjo banga – patriotizmas grįžta į Lietuvą...

– Ar tuo viskas ir baigėsi?

– Ne, vakare įvyko priėmimas prezidentūros kieme. Pakvietimuose buvo paminėta, kad apranga turi būti formali, tačiau niekas neprotestavo, jei kas atvyko ir visai vasariškai apsirengęs. Kaip vilniečiai kalbėjo – dalyvių galėjo būti apie tūkstantį žmonių. Vėl visi kvietiniai įvairių valstybių atstovai, ambasadų darbuotojai, įvairių įmonių vadovaujantys asmenys, valstybės tarnautojai, seimo pareigūnai ir kiti. Dienos metu, kai vyko paradas, saulutė maloniai šildė, bet miniai besisikirstant jau pradėjo lašnoti. Po pietų jau ir gerokai nulijo su griauštinu ir žaibais, bet vakarop dangus prasiplėvė ir vėl pasirodė saulė. Kai susirinkome prezidentūros kieme, jau buvo malonus vasaros vakaras. Labai gražiai buvo paruošti „Stiklių“ restorano šilti ir šalti užkandžiai. Žmonės vaikštinėjo, susitiko pažįstamus iš Lietuvos ir užsienio, prezidentas ir p. Alma vaikštinėjo tarp žmonių, su vaisiais pakalbėdami ir tik visiems pradėjus skirstytis, mačiau, kad jie susėdo su artimiaus pažįstamais prie vieno stalo pagaliau pailsėti, nes jie buvo šio vakaro šeimininkai ir stengėsi visus užimti. Viso šio vakaro nuotaika buvo šeimyniška.

– Kas paliko didžiausią išpūdį ir liks Jūsų atmintyje?

– Gal ta žinia, kurią išgirdau iš Jūsų. Pirmą mintis buvo, kad turiu šia žinia pasidalinti su savo tėvais, broliais ir seserimi. Deja, nors esu vyriausia dukra mūsų šeimoje, šioje žemėje esu viena palikusi. Žinau, kad mano tėvai būtų labai apsidžiaugę... Tad, aišku pasidžiaugiau su savo vyru, vaikais ir vaikaičiais. Taip pat džiaugiasi, kad šį apdovanojimą priimsiu iš laisvos Lietuvos prezidento, kuris yra vienas iš mūsų, kartu keliaavęs tais pačiais keliais, gerai suprantas išievojimo darbą, lūkesčius ir viltis.

– Kokius ryšius palaikote dabar su Lietuva?

– Šiuo metu didžiausias rūpestis – išsiųsti didelę dalį „Gyvataro“ archyvo į Klaipėdos universitetą, nes ten labai tu domisi tiek profesūra, tiek studentai – būsimieji mokytojai, kurie stengiasi geriau suprasti ir pažinti mūsų darbą čia, toli nuo Tėvynės, nes vis tiek išievojimo ir lietuvių tautos istoriją yra didelis ir jo pamiršti negalima. Taip pat tvarkau dalį archyvo, kuris paliks Toronto lietuvių muziejui.

Mūsų pokalbis baigiasi, tad ta proga noriu padėkoti Lietuvos nepaprastam įgaliotiniui ambasadoriui Rimantui Šidlauskui, Lietuvos ambasados Otavoje personalui, KLB krašto valdybai – pirm. Algirdui Vaičiūnui, Kultūros komisijai ir Jums, p. Irena Ross, už Jūsų visų rūpestį pristatant mane šiam apdovanojimui.

Visą laiką su manim buvo didelis būrys gražaus Hamiltono lietuvių kolonijos jaunimo, kurių kiekvienas paliko savo įnašą „Gyvataro“ veiklos istorijoje. Su didele pagarba ir dėkingumu priėmiaus iš Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus D.L.K. Gedimino ordiną ne tik savo, bet ir Jūsų vardu. Ačiū visiems!

– Dėkojame Jums už pasidalinimą savo išpūdžiais su „TŽ“ skaitytojais.

IRENA ROSS

• Didžiūsios žmonės lydi kančias, kaip kalnus audra. Bet ant jų kelių lažta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)

GENOVAITĖ DUMČIUTĖ-BREICHMANIENĖ su Lietuvos prezidentu VALDU ADAMKUMI prezidentūroje po Gedimino ordino įteikimo
Nuotr. K. Vanago

Visa Amerika gedule

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Ankstyvo rudens rugsėjo 11 dienos saulėtą rytą Niujorko priemiesčio Manhattano kryptimi atskrido du pagrobti keleiviniai lėktuvai ir trenkė į pasaulinio garso prekybos centro pastatą, juos sugriaudami ir lėktuvuose buvusio didoko kuro kiekio dėka sukeldami milžinišką gaisrą. Aišku, lėktuvų pilotai ir keleiviai žuvo. Fanatiškų ištikiminių vedami savidžiai grobikai pasiryžo terorizuoti Ameriką. Trečias pagrobtas lėktuvas pasuko Vašingtono link ir gerokai nulijo su griauštinu ir žaibais, bet vakarop dangus prasiplėvė ir vėl pasirodė saulė. Kai susirinkome prezidentūros kieme, jau buvo malonus vasaros vakaras. Labai gražiai buvo paruošti „Stiklių“ restorano šilti ir šalti užkandžiai. Žmonės vaikštinėjo, susitiko pažįstamus iš Lietuvos ir užsienio, prezidentas ir p. Alma vaikštinėjo tarp žmonių, su vaisiais pakalbėdami ir tik visiems pradėjus skirstytis, mačiau, kad jie susėdo su artimiaus pažįstamais prie vieno stalo pagaliau pailsėti, nes jie buvo šio vakaro šeimininkai ir stengėsi visus užimti. Viso šio vakaro nuotaika buvo šeimyniška.

Iš žiniasklaidos teko patirti, kad keli teroristai, apsimetę „nekaltais keleiviais“, skrydžio metu įsakė keleiviams skambinti į namus ir pranešti, kad jie tuoj pat mirs. Jų tarpe buvo viena neseniai ištekęs jauna moteris, kuri su ašaromis savo vyrui pakartotinai sakė: „Aš myliu tave ir visada mylėsiu“.

Pasirodo, teroristų tarpe būta asmenų, kurie mokėsi Amerikos aviacijos mokyklose. Jie, pirkdami numatytam skrydžiui bilietus, prisistatė kaip „atostogaujantys“ pilotai.

Niujorko mieste kilo panika, o visa tauta, patyrusi tragediją, skendo gedule ir ašarose. Iš Niujorko ir jo apylinkių atskubėjo ugniagesiai, policijos pareigūnai ir medicinos personalas. Deja, ir jų tarpe krito aukos, bandžiusios gelbėti griuvėsiuose gulinius ar bandančius išsigelbėti sugriauto ir degančio pastato tarnautojus. Jau yra nustatyta, kad žuvusių bei dingusių asmenų skaičius peržengė 6,000.

Toji teroristų sukelta tragedija sukrėtė visą pasaulį. Vokietijoje prie Brandenburgo vartų užuojautos išreiškė susirinko daugelio tūkstančių minia. Parįžiuje apie Eifelio bokštą susirinko masės prancūzų. Jie maldai ir giesmėmis užuojautą Amerikai. Anglijos karalienė Londono katedroje dalyvavo gedulo pamaldose. Amerikos vyriausybė jau pasiekė daugybę užuojautos telegramų iš įvairių pasaulio kraštų, o Briuselyje NATO atstovai tarėsi dėl metodų išaiškinti ir gal net sugauti teroristų vadus.

Amerikos vyriausybė ir FBI, remdamosi turimais duomenimis, mano, kad to teroro organizatoriaus yra Afganistane gyvenantis Saudi Arabijos kilmės bin Laden, jau anksčiau pasirodęs kaip Amerikos priešas, organizavęs vienos Afrikoje esančių JAV ambasadų sprogdinimą.

To teroristų užpuolimo buvo labai pažeistas Amerikos gyvenimas, pradedant oro uostų uždarymu, lėktuvų sulaikymu. Tūkstančiai keleivių įstrigo oro uostų patalpose. Didžioji jų dalis pasinaudojo traukiniais ar autobusais, o autobusų tarnautojai pasitenkino lėktuvų bilie-

tais. Niujorke esantis oro uostas buvo uždarytas, taip pat dalis kitų oro uostų. Klyvlando „Hopkins“ buvo beveik visą savaitę uždarytas, taip pat Čikagos „O'Hare“.

Antra vertus, toji tragedija labai pozityviai nutiekė Amerikos piliečius. Kraujo rinkimo centruose susirinko ilgos eilės norinčių savo kraują paaugoti teroristų sužeistoms aukoms. Aukotojų buvo tiek daug, kad kai kuriems buvo pasiūlyta grįžti į namus.

Iš pagarbos tai tragedijai, buvo atšauktos Amerikoje populiarios sporto rungtynės, o Niujorko akcijų birža buvo uždaryta ištisą savaitę. Pramoginės televizijos programos savo vietas užleido reporterių pranešimams ir vaizdajuostėms apie įvykius tragedijoje.

Rugsėjo 14 dieną, Vašingtono tautinėje katedroje vyko iškilmingos gedulo pamaldos. Šalia altoriaus stovėjo vaikų chorą, Amerikos kariuomenės atstovai įžygiavo su vėliavomis. Netrukus atvyko JAV prezidentas George Bush su žmona ir tėvais, buvę prezidentai bei kiti iškilūs asmenys.

Po trumpo vargonų muzikos įvado prasidėjo religinė programa. Jautrius maldos žodžius tarė katalikų kardinolas, žydų rabinas, metodistų bei liuteronų ir kitų tikybų dvasiškiai, taip pat musulmonų atstovas, kuris su pasididžiavimu pareiškė esąs musulmonas, bet taip pat Ameriką mylintis jos pilietis. Garsusis pamokslininkas Billy Graham gaudžiai kalbėjo apie Ameriką ištikusią neįtarą nautą tragediją. Tarp kalbų ir maldų berniukų chorą, lydimas vargonų muzikos, giedoję religines giesmes, o gražiabalsė solistė sugiedoję *America the Beautiful*. Pagaliau prie mikrofono prisitartinio prezidentas Bush. Jis savo turiningą žodį pradėjo ištikimimu, kad, su Dievo pagalba, jam pavyks surasti kaltininkus. Jis jaučiasi esąs bendrame gedule su visa Amerika, skatino piliečius iškelti Amerikos vėliavas ir jas išlaikyti iki rugsėjo 22 dienos. Jo kalbos dėka visos vėliavos buvo išpirktos. Jam baigus kalbėti, berniukų chorą vėl sugiedoję vieną giesmę, o solistė pamaldas baigė, su vargonu palyda sugiedodama *Tėve mūsų*.

Po pamaldų prezidentas nuvyko į nelaimės vietą Vašingtone ir per mikrofoną ilgokai kalbėjo susirinkusiems ugniagesiams bei kitiems, nelaimėje padėjusiems talkininkams. Žodžiu, visa Amerika skendo gedule ir vėliavos plevėsavo beveik virš kiekvieno namo.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal
susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Nužudyto a.a. kun. Ričardo Mikutavičiaus kapas ir paminklas Kauno Petrašiūnų kapinėse
Nuotr. I. Ross

MIELAM UOŠVIUI, TĖVELIUI, SENELIUI

AŲA

VYTAUTUI URBONUI

iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžią užuojautą jo žentui, tuntininkui MARIUI RUSINUI, dukrai RŪTAI, vaikaičiams – ANDRIUI ir AUDRAI bei visiems artimiesiems reiškia –

Toronto „Šatrijos“ ir „Rambyno“ tuntai

Kovotojų įamžinimo keliu

ANTANINA GARMUTĖ

Kiek rovė – neišrovė.
Kiek skynė – neišskynė.
Todėl, kad Tu – šventovė,
Todėl, kad Tu – Tėvyne!

Justinas Marcinkevičius

Atminties sunaikinti neleidžia lietuviai. Jisai stengiasi žymėti faktus, asmenybes ir aplinkybes. Įamžinti. Palikti ateinančioms kartoms. Paminklais. Kryžiais. Atminties ženklais. Tai – istorinė drauda! Ji būtina. Juk rymo Lietuvoje baudžiavos rūpintojėlis, o prisikėlęs Kristus tiesia laiminančias rankas į žmogaus širdį!

Lietuvių kryždirbystė įtraukta į UNESCO nematerialaus žmonijos paveldo sąrašą. Unikalus palikimas kuriame atsispindi mūsų kultūra ir gyvoji istorija. Mūsų kryžiai – dvasinė apsauga. Padėka. Pasiaukojimas. Ir nemarioji viltis.

Lietuvos partizanų kova atvėrė naują puslapį istorinės atminties įamžinimo kelyje. Atgimstanti tauta spontaniškai, masiškai stato paminklus savo didvyriams. Juose – tautos meilė, didesnė už visus ordinus ir medalius. Galingesnė už visą panieką ir patirtas kančias. Entuziastai, paskyrę savo jėgas ir lėšas išties memorialų, atminties parkų įsteigimui neretai ir patys būdami Laisvės kovų dalyviai, – nusipelno tautiečių pagarbos ir dėkingumo.

Viena iš tokių asmenybių Vidurio Lietuvoje – miškininkas Vladas Kavaliauskas. Jis gimė 1927 m. Kėdainių apskrityje, Josvainių valsčiaus ūkininko šeimoje. Baigęs Josvainių pradžios mokyklą mokėsi Kėdainių gimnazijoje. Įstojo į P. Plechavičiaus rinktinę. 1944 m. rudenį su savo draugu Algirdu Čeponiū buvo priimti ryšininkais žvalgais į Josvainių partizanų būrį. (Vadas–Liudvikas Grigaitis). Slapyvardis – Plechavičius. Informavo partizanus apie Josvainių sričių ir enkavedistų veiksmus. Rinko būriui ginklus. 1945 m. balandį susikovė su sričių patruliais Josvainių gatvėse. Traukdamiesi per ledonešį perplaukė Šušvės upę. Būrio vado josvainiečio L. Grigaicio (g. 1912) liudijimu, patikėtas už-

duotis atlikdavo stropiai. Būryje kovojo ir jo vyresnysis brolis Alfonsas.

Josvainių miestelis, įsikūręs kairiajame Šušvės krante netoli Kėdainių, išaugo prie dvaro; buvo žymus prekybinis centras. Caro laikų sukilimų metu jame aktyviai reikėsi priešrusiškos nuotaikos. Religinė atspara prieš Kėdainių reformatus. Apylinkėse į ištremtų gyventojų vietą buvo atkelta ir apgyvendinta rusų kolonistų. Pokaryje jie sudarė okupantų talkininkų sričių branduolį.

1945 m. liepos mėn. Josvainių partizanų būrį apsupo Vetrovo NKVD divizijos baudėjai. Mūšyje žuvo 20 partizanų. Iš apsupties išsiveržė tik nedidelė grupė. Po to būrys persiorganizavo. Septyniolikmečius V. Kavaliauskas ir A. Čeponį vadovybė nutarė demobilizuoti ir pareikalavo tęsti nutrauktus mokslus. V. Kavaliauskas išvyko į Vilnių, kur 1948 m. baigė Aukštesniąją miškų mokyklą, tapo miškininku. Dirbo Švenčionių miškų urėdijoje. O nuo 1955 m. iki pensijos 1990 m. V. Kavaliauskas – Kuršėnų miškų urėdas, sovietiniais terminais – miškų ūkio direktorius, generalinis direktorius.

Išdirbęs 45 metus miškų žinyboje, V. Kavaliauskas ne be pagrindo turi kuo pasididžiuoti. Bet kas gi paskatino miškininką tokį didelį dėmesį skirti partizanų atminimui?

“Kodėl statau Lietuvos laisvės kovotojų paminklus? – klausimu į klausimą atsako miškininkas, ir toliau aiškina: – Mano paauglystės ir jaunystės artimiausi draugai žuvo Laisvės kovoje. Kentėjo gulaguose. Dar kiti, vengdami bolševikinio “išlaisvinimo”, pasitraukė į Vakarų ir ten ištirpo. O aš, pavėtytas ir pamėtytas, Aukščiausiojo apsergėtas, likau gyvas. Netgi sulaukiau visų mūsų svajonės – laisvos Lietuvos! Todėl jaučiu skolą šitai nuveikti...”

Kuršėnuose gyvenantis miškininkas sakė: “Mano svarbiausias darbas ir rūpestis – Lietuvos miškai ir žmonės, kurie juose dirbo”.

Mes mokomės gyvenimui

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kyklos programoje paaikšinama, kaip mokslo programa vykdoma, koks yra mokyklos profilis, kokie mokiniai ir mokytojai, kokia yra užklasinė veikla ir pan. Hesseno žemėje visos mokyklos iki š.m. rugpjūčio 1 d. turėjo apskričių švietimo skyriams pristatyti savo programas. Vasario 16-osios gimnazijos mokytojai taip pat dvejus metus kūrė šią programą. Daugiausia triūsė redakcinė komisija, vadovaujama

ma direktoriaus pavaduotojos L. Manss. Jai padėjo komisijos narės A. Vilčinskienė, A. Allahyar-Parsa, E. Meikienė ir R. Buechsenstein. Jie tam reikalui paaukojo pusę vasaros atostogų, bet už tai paruošė gražų leidinį – 87 puslapių tekstą ir 52 puslapių dokumentacinių priedų.

Rugpjūčio 1 d. gimnazijos direktorius A. Šmitas kartu su redakcine komisija perdavė mokyklos programą švietimo skyriaus atstovei dr. Bordon. Ji pasidžiaugė, kad lietuvių gimnazija buvo antra mokykla visoje apskrityje, kuri atidavė užbaigtą mokyklos programą. Ji nustebo jos apimtimi ir susipažinusi su ja pagyrė, kad ji lengvai skaitoma ir labai įdomiai paruošta. Tikrai galima susidaryti pilną vaizdą apie gimnazijos darbą. Inf.

Miškininkas V. Kavaliauskas nenuolaidžiavo nomenklatūrininkams, aprūpindavo darbu grįžtančius iš vergovės politkalinius ir tremtinius, pabėgėlius iš kolchozų. Taip pagelbėjo 500 žmonių. 1958 m. pradėjo zampolitų – pavaduotojų politiniam darbui – etatų panaikinimą Lietuvos urėdijose. 1972-1975 m. dalyvavo remontuojant gimtųjų Josvainių šventovę. Todėl net atsikūrus Nepriklausomybei patyrė buvusių komunistų provokacijas. Liko tradiciškai ištikimas miškininkų nymylėtai Tėvynei Lietuvai.

Atgimimo pradžioje V. Kavaliauskas talkino kunigui A. Pakamaniui, atstatančiam Meilaičių senkapius Agailių miške, ir koplyčią. Pastatė miškininkų koplytstulpį. 1991 m. Tryškių miške kryžių ir relikvijų naikinimo vietoje – paminklinį akmenį. Taip pat restauravo kryžių aušrininko St. Šliūpo žuvimo vietoje, Aukščiausioje.

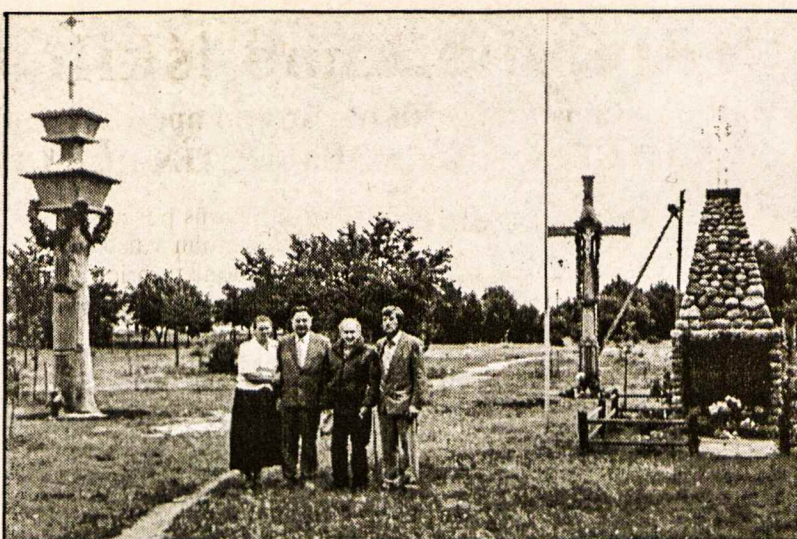
Minint partizaninių kovų 50 metų sukaktį žuvusiems ir niekintiems Ariogalos ir Josvainių partizanams pagerbti miškininko Vlado Kavaliausko iniciatyva ir rūpesčiu buvo pastatytas paminklas.

1996 m. Šiluvos klebono L. Kalinauskas pakvietęs talkon, V. Kavaliauskas pastatė koplytstulpį su bareljefu partizaninio karo vadui generolui Jonui Žemaičiui-Vytautui. Ir paminklinį akmenį Šiluvos partizanams. Paminklinius akmenis Svilės miške ir Pakapės bažnytkaimyje, Kuršėnų tremtinių memorialė.

Miškininkas dalyvavo pagal jo projektą atstatančių partizanų žemine-bunkerį Gulbinų miške. Užrašas ant kryžiaus, pastatyto greta šio bunkerio, skelbia: “Čia 1952 m. kovo 19 d. žuvo kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vadas Boleslovas Kriščiūnas-Klaūnas, stabo nariai – Izidorius Mickūnas-Barzda ir Stasys Šepkus-Sėrnas.

Statant paminklus, kryžius, sodinant ažuolus jam talkino daugybė Lietuvos žmonių. V. Kavaliauskas rašo: “Dėl piniginių paramos buvo kreiptasi į Kuršėnų, Šiaulių, Telšių, Raseinių, Tauragės, Radviliškio, Tytuvėnų, Jurbarko urėdus – A. Kundrotą, S. Pališkį, B. Banį, J. Eismuntą, S. Vaitiekūną, A. Kilčiauską, F. Bakį ir P. Martiavičių. Nė vienas neatsakė padėti. (...) Partizaninio karo metu miškas – svarbiausias strateginis plotas. Miškininkai savo gėrioje priglaudė apie 40,000 kovotojų ir faktiškai patys dalyvavo kovose. Todėl NKVD baudėjai metodikais persekiojo tų laikų miškininkus. Šiluvos koplytstulpyje išskobta ir miškininko emblemą”.

Sergsti Lietuvą tautos kančios ir vilties simboliai. Lietuviai Tėvyne – tai šventovė po atvirais Dievo dangaus sklautais.

Laisvės kovų Atminties memorialas Josvainiuose, 1995.VII.6. Iš kairės: partizanų sesė V. Čeponytė, miškininkas V. Kavaliauskas, Josvainių partizanų vadas L. Grigaitis, tautodailininkas J. Grinius

Žuvusių laisvės kovotojų kūrų niekinimo vietoje pašventintus paminklinį akmenį, prisiminimus skaito kovų dalyvis V. Kavaliauskas

Neužmirštamas saleziečių pradininkas

Paminklas a.a. kunigui ANTANUI SKELČIUI, SDB, uoliam Don Bosco apaštalui Lietuvoje

Deramai įamžinti savo dėdės kunigo Antano Skelčio, saleziečių, atminimą jauniausiam sūnėnui St. Poniškaičiui pernai, minint 40-ąsias šio tauraus dvasininko mirties metines, nepavyko svarbiausia dėl pinigų stygiaus. Dievo ir geradarių pagalba viskas išsprendė š.m. rugpjūčio 25-ąją.

Gausiai dalyvaujant žmonėms iš įvairių vietovių, šv. Mišias Griškabūdžio šventovėje atnašavo klebonas kun. S. Matusevičius, pasakęs pritaikytą pamokslą, paraginęs nuoširdžiai meldtis už a.a. kun. Antano vėlę. Vieningai susikaupta prie jo kapo čia pat esančiose kapinėse.

Automobilių vora nuskubėjo į Žvirgždaičius, kur palaidoti kun. A. Skelčio tėveliai ir kiti artimiausieji giminės. Sukalbėjus atitinkamas maldas, pargrįžta į Žalvėdėrių kaimą prie saulės nutvieksto pridengto kryžiaus tėviškės prieigose. Puslankiu čia sustojo dešimtys atvykusiųjų.

Nudengti kryžių paprašytas šių eilučių autorius, vėliau skaitė savo eiles “Paminklas”. Prieikinėje dalyje įreisti tautiniai simboliai bei įrašai “Kun. Antano

Tėviškės žiburiai • 2001.X.2 • Nr. 40 (2691) • psl. 3

Anglai žvelgia į Baltijos valstybes

Baltijos valstybių pastangos ir klijūty išijungti į Europos sąjungą ir Šiaurės Atlanto sąjungą

JUOZAS VITĖNAS

Visos trys Baltijos valstybės siekia išijungti į Šiaurės Atlanto sąjungą (ŠAS) ir Europos sąjungą (ES), stengdamosi išpildyti jų reikalavimus: gynybos reikalams jos skiria net 2% savo bendro produkto ir ruošia savo karines pajėgas pagal ŠAS standartus, o greta to vyksta derybos dėl jų priėmimo į Europos sąjungą pildanti jos reikalavimus.

Britų verslo žurnalas *The Economist* svarsto, kokią naudą vienai ar kita pusė turės Baltijos šalims išijungus į šias sąjungas.

Pasak žurnalo, Baltijos valstybės šiuo metu ne tik naudojasi Vakarų saugumo globa, bet ir stiprina Vakarų saugumą. Kaip pavyzdys minima “Baltnet” sistema, kuri, paspaudus mygtuką, prisijungia prie panašių radarų Suomijoje ir ŠAS gynybos sistemų pietuose. Taip pat Baltijos valstybės dalyvauja ŠAS veikloje.

Tačiau yra būkštujančių dėl Baltijos valstybių priėmimo į ŠAS ir dėl Rusijos reakcijos. Pasak žurnalo, prez. Putinas apie ŠAS plėtrą kalba ne taip griežtai, kaip jo pirmtakas, tačiau jis sako negalįs suprasti ŠAS galvosenos. Yra teigiama, kad Rusija sustiprintų savo karines pajėgas Baltijos ruože ir gal įrengtų branduolinius ginklus, jei Baltijos valstybės būtų priimtos į ŠAS.

Pasak žurnalo, Rusijos nusistatymas dėl Baltijos valstybių priėmimo į ŠAS yra prieštarin: iš vienos pusės ji sako, kad Rusija nekelia jokios grėsmės Baltijos valstybėms, o iš kitos pusės reikalauja, kad būtų nepažeidžiami Rusijos interesai šiame ruože, kuris anksčiau priklausė Sovietų Sąjungai. Priešingai pasakojama įtaką, anot žurnalo, ir yra tos grėsmės, nuo kurių norėdamos apsisaugoti Baltijos šalys ir siekia ŠAS narystės.

Baltijos valstybių pastangos

Narystė ES, žurnalo nuomone, yra svarbi Baltijos valstybėms, kurios per paskutinį dešimtmetį yra padariusios gražią pažangą, bet tebeturi rimtų sunkumų. Daugeliui jų imonių nepavyksta sėkmingai varžytis pasaulio rinkose. Nedidelė ūkiai, pakeitę kolchozus, atrodo gerai,

bet jų savininkai nepajėgia susikurti gero gyvenimo. Nedideliose miesteliuose vyrauja skurdas ir bedarbiystė.

Besitęsiančios ekonominės bėdos, žurnalo teigimu, iškėlė nemažai politinių problemų. Naujieji valstybės vadovai pasirodė visiškai nepasirengę spręsti iškilusių uždavinių, o buvę sovietiniai pareigūnai atsinešė į valdžią savo įpročius – godumą, norą viršininkauti, kyšininkavimą. Tai pakirto žmonių pasitikėjimą valdžia, o kai kurių asmenų nuostabus praturtėjimas daugelį žmonių pavertė cinikais. Nesitikėdami susilaukti geresnio gyvenimo žmonės pradėjo vykdyti į kitas šalis. Vieno aukšto Lietuvos pareigūno tvirtinimu, po nepriklausomybės atgavimo iš Lietuvos užjūrį išvyko apie 200,000 gyventojų, kurių didžiausią dalį sudaro jaunuomenė.

Žurnalo nuomone, Baltijos valstybių prisijungimas prie ES turėtų išspręsti jų vidaus problemas, o įstojimas į ŠAS – išorines. Šiuo metu narystei atrodo geriausiai pasirengusi Estija, ją sparčiai veikia Latvija, o praečiausiai iš trijų Baltijos valstybių sekasi Lietuva. Tačiau, pasak žurnalo, visas šias tris šalis reikėtų priimti kartu, nes vieną kurią priimti anksčiau neturėtų prasmės. O jei jų priėmimas į ES būtų delsimas, tai ir jų įstojimas į ŠAS būtų neįmanomas.

Žurnalo nuomone, didžiausią problemą Baltijos valstybėms sudaro sovietinis paveldas. Iš visų valstybių, siekiančių ES narystės, tik jos yra priklausiusios Sovietų Sąjungai ir gyvenusios jos santvarkoje. Todėl vienas lietuvių veikėjas apie paskutinio kuro studentus taip atsiliepė: jų mąstymas 80% yra socialistinis, jiems labai svarbi yra valstybė, kuri už viską atsakinga, o asmeninė jų atsakomybė labai silpna.

Įveikti šią problemą bus labai sunku, pažymiama *Economist* straipsnio pabaigoje. Tačiau ši užduotis būtų žymiai lengvesnė, jei Baltijos valstybės būtų prijungtos prie Vakarų demokratiinių valstybių bloko. Jos jau artėja prie šio tikslo, ir atsivėlgiant į jų sudėtingą istoriją ir rizikingą geografinę padėtį, tai yra daug daugiau negu didžioji dalis žmonių galėjo tikėtis prieš dešimt metų.

Rugpjūtis Lietuvoje

Kelios akimirkos iš kelionės po gimtąjį kraštą

ALĖ RŪTA

Rugpjūtis, 2001. Su ilgesiu atvykus – graži Lietuva. Be galo gražus dangus: debesėliai, vėl saulė, kartais – juodi, lietuvių grūmoją debesys... Per tris viešėjimo savaites – vos keletą kartų palynojo. Vilniuje buvo staigi ir stipri liūtis, bet mes tada – pakeliui iš pajūrio, sausi.

Šilta ir drėgna – lyg Čikagoje... Niaukstantis, žmonės nešasi lietsargius.

Praktiškai lietuviai! Jau moka priimti turistus: švarios išvietės, patarnavimai restorane ir visur – spartūs, mandagūs; daugelis jaunų moka angliskai, vokiškai ir kitaip. Valgyklose sąrašą valgių gali pasirinkti: lietuviškai ar angliskai.

Mokosi prekybos! Seniau lenda automobiliai ir bet kuri laisvą erdvę, stato kreivai... Dabar – stovi užstovėjęs aiškes žmogelis... Nori įvažiuoti? – Atidarys užtvartą ir... “du litai už valandą...”

– Bet mes pusvalandžiui ar trumpiau... – Nesvarbu, skaitoma už valandą...

Vilniuje Pilies ir Didžiojo gatvės – šilagatviuose tikras turkus... Gintaras, paveikslai, religiniai išdirbiniai, statulėlės, ir daugybė kitokių prekių... Yra ir meniškų, vertingų. Dailininkų nemažai – per dienas su savais išskabintais ir išguldytais paveikslais.

Jau ir Kryžių kalnas – išplėstas į šalis stalieliais su rožiniais, gintarinėmis dėžutėmis, religiniais ir kitokiais suvenyrais. Tai atraukia turistų nuo Kryžių kalno mistikos. Bet... Juk reikia žmonėms ir gyventi...

Prie pašventinto kryžiaus-koplytstulpio a.a. kun. Antano Skelčio tėviškėje Žalvėdėrių kaime, Šakių rajone

Griškabūdyje prie a.a. kun. ANTANO SKELČIO kapo. Viduryje – organizatorius Stanislovas Poniškaitis, už jo – Aleknavičių šeima, dešiniau – klebonas kun. S. Matusevičius, kairėje kampe – Ant. Poniškaitis, dešinėje kampe – Alb. Vaičiūnas

Paminklas

Parimo koplytstulpis – kryžius Žalvėdėrių kaimo laukuose. Pavasarį ankštų sugrįžus Maldas jam gegutė kaukuos.

Ženkli taps sodyba, kur gimė Vienuolis Antanas Skelčys. Karklynai, derlingi arimai Jo darbus kaip knygų skaitys.

Pašventintas medyje menas Dėkingiems praeiviams bylos, Kad Kunigas šičia gyvenęs – Žibintas brangios Lietuvos!

Jeronimas Šalčiūnas

A+A

JUOZUI RAŠKAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ADELE, sūnus – VYGINTĄ, GINTARĄ su šeimomis bei visus artimuosius –

E. S. Kuzmickai

A. J. Gudavičiai

PADĖKA

A+A

JUOZUI BUIVYDUI

mirus 2001 m. rugsėjo 16 d. Otavoje,

reiškiu nuoširdžią padėką kun. Viktorui Skilandžiūnui už atnašautas Mišias ir Rožinį laidotuvių namuose, taip pat kun. L. Januškaitį, OFM, už palydėjimą į amžino poilsio vietą ir paskutinį patarnavimą.

Nuoširdžiai dėkoju Otavos lietuvių bendruomenei už tokį gausų dalyvavimą visose apeigose bei visiems artimiesiems ir draugams, taip gražiai prisidėjusiems gėlėmis, aukomis vėžiu sergantiems vaikams Lietuvoje bei kitais būdais atsisveikinant su mano vyru Juozu.

Liūdinti žmona Ada Buivydienė

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

GRŪDŲ DERLIUS

Žemdirbiai šių metų derliaus grūdų 135,400 tonų pardavė perdirbėjams, dar 234,500 tonų laikinai atidavė saugoti grūdų įmonėms, rašo *Valstiečių laikraštis*. Supirkta 17,000 tonų pirmos ir 22,700 antros klasės kviečių; 13,100 tonų rugių ir 100 tonų grikių. Pašarinių grūdų iš viso supirkta 82,100 tonų. Grūdų augintojai šiemet žada prikulti 2.5-2.7 mln. tonų grūdų, dalį jų sunaudos savo reikmėms, praneša Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra.

SUKČIAUJA KORTELEMIS

Lietuvos rytas rašo apie dažnėjantį sukčiavimą VISA kortelėmis. Pastaruoju metu patyrę prekybininkai Kauno, Šiaulių, Panevėžio bei Mažeikių parduotuvėse. Sukčiai stengiasi atsikaityti suklustotomis mokėjimo kortelėmis, kuriomis pinigai pagrobti iš užsienio piliečių, gyvenančių Didžiojoje Britanijoje, Šveicarijoje ir kituose kraštuose, sąsąskaitai. Policijai kol kas nepavyko suimti nusikaltėlių, tačiau Mažeikiuose vienoje parduotuvėje padėjo juos atpažinti apsaugos vaizdo aparatai, iškelta baudžiamoji byla.

BARAVYKŲ KONTRABANDA

Raigardo kelio poste buvo patikrintas automobilis, vairuojamas Ukrainos piliečio, gabenančio baravykus iš Lucko miesto į Kauno bendrovę "Arčia". Jo turimuose dokumentuose pareikšta, kad gabenama 312 statinių sūdytų baravykų – apie 12.5 tonos, kurių vertė – 100,000 litų. Pasvėrus krovinį paaiškėjo, kad automobilyje yra 4.5 tonos baravykų daugiau negu nurodyta deklaracijoje. Alytaus te. it. rėnės muitinės pareigūnai išskėlė vairuotojui baudžiamąją bylą už daugiau kaip 40,000 litų vertės vežamą kontrabandą.

MOKYMAI ŠVEDIJOJE

BNS/LGTIC žiniomis, Švedijoje rugsėjo 17-19 d. vyko tarptautinės gelbėjimo pratybos *Barents Rescue 2001*, kuriose dalyvavo Lietuvos atstovai – ugniagesiai, krašto apsaugos, sveikatos apsaugos bei aplinkos ministerijų atstovai. Pratybose buvo imituojamas atominės elektrinės sprogišmas, matuojamas grunto ir aplinkos užterštumas. Pratybomis siekiama mokytis derinti tarptautines gelbėjimo pajėgas branduolinių ir kitų avarijų metu, vieningai dirbti su gelbėtojais, kariniais daliniais, civilinėmis ir visuomeninėmis organizacijomis. Pratybose dalyvavo 2000 įvairių organizacijų, susijusių su gelbėjimo darbais atstovų iš 26 valstybių.

PASKYRIMAI IŠ REZERVO FONDO

Lietuvos vyriausybė rugsėjo 19 d. paskirs 204,100 litų iš savo rezervų fondo, praneša BNS/LGTIC. Žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos – Lietuvos valstybinės sienos su Lenkija apžūros ir parengiamiesiems geodeziniais kartografiniams darbams apmokėti paskirta 124,000

litų. Botanikos institutui paskirta 60,000 litų (Verkių architektūrinio ansamblio pastatų išorės suvarkymo darbams). Kultūros ministerijai skirta 9,100 litų dailininko Vytauto Kalinausko ir kompozitoriaus Juliaus Juzeliūno laidotuvių išlaidoms padengti. Lietuvos televizija gavo 5,800 litų padengti dalį išlaidų vaizduojant "36" apie 1991 metų sausio 13-sios naktį sužeistą ir vėliau dėl to mirusį dailininką Reginą Žiupsnytę. Vilniaus apskrities viršininko administracijai skirta 5,200 litų, už kuriuos bus remontuojamas Vilniaus 3-sios internatinės mokyklos stogas.

KARIAI Į KOSOVA

ELTA/LGTIC praneša, kad rugsėjo 27 d. Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotas pėstininkų batalionas Alytuje išvydo dar vieną savo karių būrį į NATO vadovaujamą taikos įvedimo operaciją Jugoslavijos Kosovo provincijoje. Tai bus jau penktasis Lietuvos karių būrys, tarnaujantis NATO vadovaujamoje taikos įvedimo misijoje Kosove. Jis pakeis kitą – KFOR 4 – Alytaus bataliono būrį, jau pusę metų ten tarnavusį. Šis grįžo į Lietuvą rugsėjo 30 d.

KARTOGRAFIJOS CENTRAS

Lietuvos kariuomenės karo kartografinis centras Domeikavoje, Kauno rajone, baigtas remuoti, rašo ELTA/LGTIC. Spalio 1 d. bus bandoma žemėlapių leidymo įrangą, kurią teikia Vokietijos firma *Heidelberg*, taip pat apmokanti Lietuvos specialistus. Karo kartografinis centras galės priimti užsakymus spausdinti ir kitų Baltijos valstybių topografinius bei kitus žemėlapius. Ateinančiais metais tikimasi įsigyti kompiuterinę, programinę bei kitą kartografinę įrangą, kuria bus galima atlikti tikslius matavimus kariniuose poligonuose bei kitose kariuomenei svarbiose vietose, kaupti duomenis, sudarinėti ir atnaujinti NATO standartinius bei kitus specifinius karinius žemėlapius ar atskirus žemėlapių sluoksnius ir pan. Numatoma 2002-2003 m. įsigyti įrangą, leidžiančią dirbti su kosminiais vaizdais, atlikti taktinę vietovės analizę bei išleisti jos rezultatus. Centru buvo skirta 3.95 mln. JAV dolerių iš Varšuvos iniciatyvos fondo, padedančio kandidatėms į NATO derinti savo veiklą su narėmis.

SAUGESNĖ SOSTINĖ

Kaip rašo BNS/LGTIC, daugiau kaip pusėję sostinės seniūnijos rugpjūtį pastebėta nusikalstamumo sumažėjimas. Vilniaus savivaldybė ir policija tęsia projektą "Saugus miestas", pagal kurį nustatomos saugiausios ir pavojingiausios seniūnijos, ir vilniečiams nuolat teikiama informacija apie gyventojų saugumą mieste. Nepaaiškinta, ar tik dėl to sumažėjo nusikalstamumas. Daugiausia nusikalstamųjų užregistruota Senamiestyje, bet beveik trečdaliu mažiau negu pernai tuo pačiu laiku. Daugiau kaip dvigubai išaugo nusikalstamumas Žvėryne, labai padidėjo ir Verkių seniūnijoje. Tačiau mažiau nusikalstamųjų užregistruota nuolat saugiausioje Pilaitės seniūnijoje, net perpus mažiau Fabijoniškėse, Karoliniškėse ir Lazdynuose.

RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas
(905) 545-8868

Visuomenės veikėjai, dalyvavę Lietuvių fronto bičiulių studijų savaitėje Dainavos stovyklavietėje. Iš kairės: dr. K. Ambrozaitis, dr. P. Kisieliū, J. Urbonas, J. Ardy

Hamilton, Ont.

PADĖKA

Gyvenimo sąlygoms pasikeitus, teko aplėsti taip mielą Hamiltono miestą, kuriame išgyvenome apie 50 metų.

Dėkojame visiems prisidėjusiems prie išleistųjų popietės organizavimo ir joje dalyvavusiems. Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems už tartus atsisveikinimo žodžius, kurių buvo gana daug. Ypač padėka buvusioms "Aido" choristėms, kurios negailėjo laiko ir atvyko į išleistųjų popietę. Dėkojame ir toms, kurios negailėjo atvykti, bet atsuntė atsisveikinimo atviruką.

Mums buvo labai malonu praleisti laiką draugų ir pažįstamų tarpe. Visų parodytas nuoširdumas pasiliks ilgai su mumis.

Jūsų – Roma ir Jeronimas Pleiniai

HAMILTONO APYLINKĖJE rinkimai atstovų į KLB tarybą šiais metais susilaukė didelio skaičiaus balsuotojų. Hamiltono apylinkėje reikėjo išrinkti aštuonis asmenis, kandidatų buvo tryliką. Pagal balsų daugumą išrinkti šie asmenys: A. Žilvytienė, St. Dalius, Fr. Povilauskienė, J. Stankus, A. Venslovas, St. Kareckas, Al. Lukavičius, J. Skaisytys. J.K.

HAMILTONO LIETUVIŲ PEN-SININKŲ KLUBO "ĄŽUOLAS" valdybos posėdis įvyko rugpjūčio 29 d. parapijos salėje. Pirmininkas P. Sidlauskas pasveikino grįžusius po vasaros poilsio. Buvo aptarti ateities darbai iš kurių daugiausia darbas ir sumanumo pareikalaus tradicinis žiemos balius. Valdybos nariai pritarė, kad būtų remiama lietuviška jaunimo veikla. Pavasario balius pelnas pasiektas – \$400. Valančiaus lietuviškai mokyklai (\$400) ir sporto klubui "Kovas" (\$100).

Valdyba yra dėkinga visiems darbu ar dalyvavimu, patarimais prisidedantiems prie klubo veiklos. D.G.

Edmonton, Alta.

EDVARDAS MALIKAUSKAS iš Cherrill, Alberta, atsuntė auką \$200 *Tremtinių grįžimo fondui* ir \$200 benamių vaikų kaimui *Vaikų tėviškės namai* Marijampolėje parmiti. Gerajam aukotojui nuoširdžiai dėkoja – **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

Sault Ste. Marie, Ont.

KLK MOTERŲ DR-JOS CENTRO VALDYBA, mūsų apylinkės \$500 auką skirtą Žemaitijos tremtiniams, per Lietuvos Žemės ūkio banką, Jurbarko skyrių pasiuntė Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Jurbarko skyriui. Skyriaus pirmininkas Petras Gervylus atsiuntė Sault Ste. Marie apylinkės valdybos pirmininkui pateisinauomius dokumentus ir išmokėjimo žiniaraštį, nurodantį kaip ir kodėl auka buvo padalinta būtiniausiai reikalingiems ligoniams. LPK-TS Jurbarko skyriuje yra 826 nariai, visi daugumoje solidaus amžiaus ir silpnos sveikatos. Vyčio Kryžiaus kavalierius, politinis kalnys, partizanas Petras Gervylus visų narių vardu padėkojo ir palinkėjo mūsų bendruomenei geros sveikatos, ištvėmės ir Dievo palaimos.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

A.A. ONA OKMANIENĖ-JUREVIČIŪTĖ

mirė š.m. rugsėjo 14 d. General ligoninėje, sulaukusi 87 m. amžiaus. Velionė buvo pašarvota Sault Ste. Marie *O'Sullivan-Donnelly* laidotuvių namuose. Palaidota rugsėjo 17 d. po gedulinių Mišių St. Jerome's šventovėje Sault Ste. Marie *Holy Sepulchre* kapinėse šalia vyro a.a. Juliaus, mirusio 1985 metais. Lūdi jos trys sūnūs – Liudas su žmona Gayle ir šeima (Pic-ton, Ont.), Arnoldas su žmona Marian (Sault Ste. Marie) ir Sigitas su žmona Maryse ir šeima (Spragge, Ont.), bei kiti giminės Lietuvoje. Atsisveikinti ir palydėti į kapines susirinko daug žmonių, kurie buvo pakviesti į St. Jerome's parapijos salę užkandžiams. Velionė Sault Ste. Marie mieste išgyveno 51 metus. V.V.

Ottawa, Ont.

A.A. JADVGA JURKŪNĖ, 96 m. amžiaus, 2001 m. rugpjūčio 17 d. mirė Sarsfieldo slaugos namuose. Buvusi vilkaviškietė, atvykusi į JAV, 39 metus gyveno Detroito, o 1989 m. persikėlė gyventi pas dukterį į Otavą. Rugpjūčio 21 d. laidotuvių namuose kun. dr. V. Skilandžiūnui sukalbėjus Rožinį, kūnas buvo sudegintas ir pelenai rugsėjo 26 d. palaidoti Anapilio kapinėse, Mississauga, šalia anksčiau mirusio vyro Kazio Jurkūno.

Velionės atminimui, užjausdami dukrą Ireną Prišcepionkienę su šeima, Otavos, Montrealio ir Toronto lietuviai, Vilkaviškio katalikų parapijos išlaikomi vargšų valgyklai suaukėjo \$850. Aukotojai: V. S. Balsevičiai, R. O. Barisos, J. Blauzdžiūnienė, J. A. Buivyda, B. R. Čeponkai, E. Dalmotienė, S. Danai-

tienė, J. D. Daniai, A. B. Eimantai, A. Gudžiūnienė, L. Harridge P. E. Jurgučiai, L. Jurjonienė, KLB Otavos apylinkės valdyba, J. M. Kandizauskai, R. R. Kličiai, J. Knechtel, A. Lapenat, R. McDonald, G. S. Mitalai, V. Plečkaitis, V. I. Prišcepionkos, V. V. Radžiai, A. Ramūnas, A. A. Savickai, dr. A. Šidlauskaitė, kun. dr. V. Skilandžiūnas, A. R. Ulbos su šeima, J. H. Valiuliai, B. Vilčinskienė.

A.A. LIUDA PLEČKAITIENĖ,

82 m. amžiaus, mirė ligoninėje 2001 m. rugpjūčio 21 d., po ilgos kovos su vėžio liga. Kilusi iš Panevėžio apskrities, velionė nuo 1948 m. gyveno Otavoje. Kūnas buvo pašarvotas Kelly laidotuvių namuose ir per St. Elizabeth šventovę palaidota Hope kapinėse, netoli nuo Otavos. Visas laidotuvių apeigas atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas. Lūdi vyras Vladas Plečkaitis, sūnūs – Arvydas, Artūnas ir Petras su šeimomis. Pagerdami velionės atminimą, Otavos ir Toronto lietuviai bei nemažas skaičius ir nelietuviai a.a. Liudos brolio kanaaninko Broniaus Antanaičio vadovaujamai Švč. Trejybės parapijai Panevėžyje suaukėjo \$1800. Aukojos: E. Aliušienė, V. S. Balsevičiai, R. O. Barisos, J. A. Buivyda, B. R. Čeponkai, E. Dalmotienė, S. Danaitienė, J. D. Daniai, A. Gudžiūnienė, P. E. Jurgučiai, L. Jurjonienė, J. M. Kandizauskai, R. R. Kličiai, A. Lapenat, G. S. Mitalai, Dan Plečkaitis, Jeffrey Plečkaitis, Ryan Plečkaitis, V. Plečkaitis, Tony Pratas su šeima, V. I. Prišcepionkos, V. Skilandžiūnas, kun. dr. V. Skilandžiūnas, dr. A. Šidlauskaitė, Tomas ir Elena Šiurnos, J. Staniulis, J. H. Valiuliai, B. Vilčinskienė. vip

Naujo pobūdžio kursai Kaune

Vytauto Didžiojo universitete Kaune sociologijos fakultetas pradėjo naują seriją kursų šį rudens semestrą. Atsižvelgiant į pasaulinius įvykius rugsėjo mėn. JAV-bėse bei kitur pasaulyje, šie kursai įrodys Lietuvos ir Rytų Europos studentams bei dėstytojams, kad reikia pažvelgti į šių dienų visuomenės atsakomybę – sau, savo aplinkai ir kitoms visuomenės nariams. Pagal dėstytojų sociologijos daktarę ses. Daivą Kuzmickaitę, jau pradėtas vienas iš serijos naujų universitetinių kursų – socialinė politika viešojo administravimo studentams. Labdaros ir akademinio pobūdžio kursai taip pat patvirtinti Lietuvos mokslo tarybos. Tai reiškia, kad bus intensyvu rengiamasis paskaitom visus šiuos mokslo metus.

Šalia viso to, dėstytojai 2002 m. žada organizuoti tarptautinę vasaros mokyklą Rytų Europos socialinio darbo universitetų dėstytojams. Tai bus tąsa šios praėjusios vasaros tarptautinės mokyklos. Pagal organizatorius, 2001 m. kursai buvo sėkmingi.

Per naujus kursus savo studentams ir Rytų Europos socialinio darbo dėstytojams Vytauto Didžiojo universiteto socialinių mokslų fakultetas perduoda studentams ir dėstytojams mokslinių žinių bei duomenų apie gyvenimą demokratinėje pasaulyje. Tų naujų kursų apimtyje Vytauto Didžiojo universiteto Sociologijos katedra kviečia bendradarbiauti sociologus ar socialinio darbo profesorius iš Šiaurės Amerikos. Pageidautina, kad atvykstantis profesorius asmuo galės įsidarbinti pirmajame pareigose.

Vytauto Didžiojo universiteto prorektorius tarptautiniams ryšiams prof. Kęstutis Pukelis. Kontaktinis asmuo: Socialinių mokslų fakulteto dekanė doc. dr. Jolanta Kuznecovienė. Tel +370 7 323 777. El Jolanta_Kuznecovienė@fc.vdu.lt

Iš Kanados lietuvių šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavimo. Kairėje: Rūta Kamaitytė – Hamiltono Vysk. Valančiaus mokyklos vedėja, Vida Stanevičienė – KLB Švietimo komisijos pirmininkė, Aldona Šimonienė – Toronto Maironio mokyklos vedėja

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Zentos Strolienės 50 metų mirties sukaktis paminėta Mišiomis liepos 8 d. Lemonte, Palaimintojo J. Matulaičio lietuvių katalikų misijos šventovėje. Zenta Grubaitė-Strolienė gimė 1902 m. Talinių viensėdyje, Panevėžio apskr. Per Pirmąjį pasaulinį karą su šeima buvo atsidūrusi Rusijoje, Saratovo gubernijoje. Ji 1921 m. grįžo į Lietuvą. Pajutusi meilę dainai bei muzikai, įstojo į Klaipėdos konservatoriją ir baigė dainavimo klasę. Čia ji susipažino su kitu konservatorijos smuiko klases studentu Juozu Strolia ir vėliau susituokė. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, Strolios pasitraukė į Vokietiją. Uchtėje ji turėjo savo muzikos studiją. Dainai ir giesmė dalyvavo įvairiuose pabėgėlių renginiuose. Ji mirė 1951 m. liepos 10 d., pakirsta vėžio ligos.

Per Mišias vargonavo sūnus Faustas, smuikavo sūnus Herkulis, kontrabosu grojo vaikaitis Tomas ir giedodjo jo brolis Povilas. Be tradicinių giesmių, skambėjo A. Stradello *Pieta Signore*, ne kartą giedota velionės Z. Strolienės, taip pat jos vyro Juozo Strolios giesmė *Parveski, Viešpatie*. Paminėjimą su rengė sūnus muz. Faustas Strolia, turintis gausią muzikų šeimą – keturis sūnus ir devynis vaikaičius, kurie visi dalyvavo Mišiose. Po pamaldų per pusryčius Stasė Petersonienė apie velionę pasidalijo prisiminimais.

Urugvajus

Urugvajaus lietuviai stengiasi ir toliau išauginti lietuvių kalbą. Šeštadieniais lietuvių kalbos pamokos vyksta Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos patalpose Montevideo mieste. Tarpusavy stengiamasi kalbėti lietuviškai. Į Lietuvą buvo išsiųsta viena šeštadieninės mokyklos mokytoja dalyvauti lietuvių kalbos kursuose Vilniaus universitete.

Labai vertinama Vasario 16-tosios gimnazija Vokietijoje. Beveik visi, kurie aktyviai reikšiasi lietuviškoje veikloje, yra buvę tos gimnazijos auklėtiniai. Pietų Amerikos lietuvių jaunimas kasmet organizuoja suvažiavimus, kuriuose sustiprinama tautinė dvasia. 2002 m. toks jaunimo suvažiavimas įvyks sausio 4-13 d.d. Buenos Aires mieste, Argentinoje. Tame suvažiavime su savo pasirodymu žada dalyvauti Urugvajaus lietuvių tautinių šokių ansamblis. Šio krašto lietuviai yra dėkingi Lietuvių fondui, Pasaulio lietuvių bendruomenei ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai už finansinę paramą. *Pasaulio lietuvių* 2001 m. 8 nr.

Australija

Viktorijos teritorijoje, Jungtinės Tautos paskelbus šiuos metus Tarptautiniais savanorių metais, Daugiakultūrių reikalų komisija įsteigė naują darbuotojų savanorių premijų programą. Tų premijų įteikimas įvyko liepos 25 d., Viktorijos gubernatoriaus rūmose, Melbourne. Iškilmės pradėjo gubernatorius J. Landy, po kurio kalbėjo Viktorijos valdžios aukšti pareigūnai, visi pabrėždami savanoriškų darbų reikšmę visuomenės gerovei. Trys premijų laimėtojai buvo LB Melburno apylinkės valdybos pasiūlyti kandidatai. Žymiausia Viktorijos speciali premija buvo suteikta Melburno lietuvių chorui "Dainos sambaris". Ją choro vardu iš Viktorijos premjero Bracks priėmė choro dirigentė Birutė Prašmutaitė. Daliai Antanaitienė už vadovavimą 25-rius metus tautinių šokių ansamb-

liui "Gintaras" suteikta Individo savanorio premija. Vytas Brazaitis gavo Jaunimo premiją. Jis vadovauja Australijos Lietuvių jaunimo sąjungos veiklai. Jis taipgi sukūrė internetinį tinklą ir išleido informacinį lankstinuką apie prieš pusmetį Australijoje vykusį X Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Iš viso tokių laimėtojų buvo 30 iš 200 pasiūlytų asmenų bei organizacijų. (*Tėviškės aidai*, 2001 m. 17 nr.)

Lenkija

Didelis susidomėjimas yra netoli Punsko, prie kelio Punksas-Senai, lietuvių senoviška sodyba. Jos apžiūrėti atvyksta pavieniai turistai ir ekskursijos. Ji pastatyta XIX šimtmečio pabaigoje. Visi pastatai yra mediniai, suręsti iš rąstų ant akmeninių pamatų. Stogai dengti šiaudais. Prie vartų stovi kluonas su dvejomis durimis. Kadaiše jame laikė ūkio padargus ir spraglais kūlė javus. Pastaruoju metu kluonas tarnauja kitai paskirčiai. Jame įrengti suoliai ir scena. Čia kasmet vyksta koncertas, vaidinimai ir tradicinis Klotimųjų teatrų festivalis. Prie kluoną stovi gyvenamasis namas iš dviejų dalių ir priemenės. Vienoje dalyje yra virtuvė, turinti aukštą molinę krosnį, o kertėje tarp langų – didelis sunkus medinis stalas, o prie jo pasieniais sudėti suoliai. Dar yra ratelės, lovos mėsal ir kiti daiktai. Čia susirinkdavo visa šeima: moterys verpdavo ir dainuodavo, vyrų kortuodavo. Priemenė didelė, iš jos kopėčiomis galima užlipti į palėpę. Šalia gyvenamojo namo pastatytas nedidelis tvartas, suskirstytas į tris dalis. Kiaulės, karvės ir arkliai buvo laikomi atskirai. Prie tvartą yra klėtis. Tarp gyvenamojo namo ir klėties – šulynys su svirtimi. Visus pastatus jungia medinė tvora. (*Aušra* 2001 m. 14 nr.)

Gudija

Viktoras Vilčinskis, kovotojas už Lietuvos laisvę, politinis kalnys, tremtinys, jaunystėje vadovavęs Lydos lietuvių komitetui, siekiant Lydos krašto prijungti prie Lietuvos, Gudijos lietuvių laikraštyje *Lietuvių godos* 2001 m. 5-6 nr. rašo, kad Gardino, Lydos, Pelesos, Gervėčių likimas turėtų rūpėti visai lietuvių tautai, o ypač ten gyvenantiems lietuvių visuomenės veikėjams: mokytojams, parapijų klebonams, lietuvių bendruomenių vadovams. Lietuvių etninės žemės visiems reikalinga vienybė, pagalba ir meilė to krašto žmonėms, kurie šimtmečius gyveno be savo motinos Tėvynės. Iš jų daug išlaikė savo gimtąją kalbą, papročius, tikėjimą. Kovotojai dėl lietuviybės džiaugiasi, kad etninės žemės vis daugiau įsižiebia mokyklinių žiburėlių, bręsta ir auga naujas atžalynas, teikiantis vilčių atečiai. Jis taipgi ragina nekekti tarpusavy ginčų, atsimenant kiek daug dėl Vilniaus krašto padėta aukų. Vėliau visiems vieningai budėti, puoselėti ir dirbti šventą darbą savo Tėvynės Lietuvos labui. (*Lietuvių godos*, 2001 m. 5-6 nr.)

J. Andr.

Ivėdu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki..... 1.50%
santaupas 2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 1.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 2.00%
180 dienų indėlius 2.00%
1 m. term. indėlius 2.50%
2 m. term. indėlius 3.00%
3 m. term. indėlius 3.40%
4 m. term. indėlius 3.60%
5 m. term. indėlius 4.00%
RRSP ir RRIF (Variable) 2.25%
1 m. ind. 2.50%
2 m. ind. 3.00%
3 m. ind. 3.40%
4 m. ind. 3.60%
5 m. ind. 4.00%

PASKOLAS

Asmeninis nuo 7.80%
nekiln. turto 1 m. 5.25%

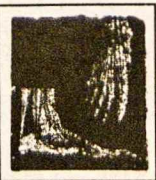
• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santaupos
• apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
• 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ LIGIŲ ŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ♦ PRIMAMĖ VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILIOS IRANKIAI

PRIMAMĖ LIGIŲNIAUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

✕ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
✕ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
✕ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

“Ir kelsis vėl iš tavo kraujo Lietuva”

Paminėjo J. Lukšos-Daumanto žūties 50-metį. Spektaklis laisvės kovai pagerbti Kauno dramos teatro scenoje

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

“Anglis, tūkstančius metų išgulėjusi po žemėm, į paviršių iškelta, virsta šildymo, kaitinimo, deginimo priemonė. Gyvenimo faktai, kai juos iškeli aikštėn, gali taip pat šildyti, kaitinti ir net deginti deginti – jei jie ras dvasią, galinčią kaisti ir deginti”, – rašė Juozas Brazaitis, vienas lietuviškosios rezistencijos autoritėtų, savo knygoje *Vienų vienai*.

Dvasią šildančių, kaitinančių ir net deginančių istorijos faktų, sunertų į vienišą kompozicinę grandinę, parinko režisierius ir Lietuvos folkloro teatro vadovas Povilas Mataitis, sukūręs “apeiginių bylojimų” spektaklį *Ir kelsis vėl iš tavo kraujo Lietuva*, apie Juozo Lukšos-Daumanto ir visos Lietuvos partizanų laisvės kovą. Praėjusį antradienį, rugsėjo 11, šio spektaklio Kauno dramos teatre buvo gražiai paminėta vieno iš partizanų vadų Juozo Lukšos-Daumanto žūties 50-mečio sukaktis. J. Lukša, išduotas savo bendražygio J. Kukauskio, žuvo nuo enkavedistų rankos 1951 m. rugsėjo 5 d. prie Pažerų, netoli Garliavos. Toje vietoje dabar pastatytas atminimo kryžius.

J. Lukšos-Daumanto žūties 50-mečio minėjimas sutapo su teroristų išpuoliu prieš JAV. Tarp sausakimšai Kauno dramos teatrą užpildžiusių minėjimo dalyvių ne vienas buvo su portatyviniu radijo imtuvu rankose. Prisidėję prie ausies, iki paskutinės akimirkos kol salėje užgeso šviesa, jie klausėsi radijo pranešimų apie įvykių raidą Niujorke ir Vašingtone.

Juozo Lukšos-Daumanto gimnazijos Garliavoje direktorius istorikas Vidmantas Vitkauskas prieš vaidinimą, minėjimo dalyvių supažindino su J. Lukšos biografija ir svarbiausiais jo rezistencinės kovos etapais. Sveikinimo žodį tarė specialiai iš JAV atvykusi jo žmona Nijolė Bražėnaitė-Lukšienė-Paronetto. Taip pat kalbėjo spau-

dos apžvalgininkas ir publicistas Vilius Bražėnas iš Floridos, politinių kalinių ir tremtinių sąjungos vadovas, Juozo Lukšos brolis, rezistentas Antanas Lukša.

Pagrindinis minėjimo akcentas vis dėlto buvo minėtasis Povilo Mataičio spektaklis, kuriame pagrindinius vaidmenis atliko Regimantas Adomaitis (Bylotojas), Sonata Paliulytė (Bylotoja) ir Diana Anevičiūtė (Mylimosios vizija). Nors spektaklio premjera įvyko 1997 m. ir su šiuo vaidinimu jau apkeliauta nemaža dalis Lietuvos (vaidinta Alytaus, Garliavos, Naujamiesčio, Aukštadvario, Šiaulių, Molėtų, Ukmergės, Birštono, Prienų, Jiezno, Tytuvėnų, Alantos, Veiverių, Pažerų, Kauno Iguolos šventovėse, Biržuose, Valdovų rūmuose Vilniuje, Rusų dramos teatre ir daugelyje kitų vietų), kūrinys tebėra gyvybingas, aktualus ir įtaigus.

Režisierius ėmėsi nelengvo uždavinio: iš gana statiško elementų – J. Lukšos-Daumanto atsiminimų knygos “Partizanai” bei jo laiškų savo mylimajai Nijolei Bražėnaitėi ištraukų, taip pat partizanų dainų bei šermėnų giesmių fragmentų – sukurti dramatiško išgyvenimo spektaklį. Didele dalimi režisieriui tai pavyko, sumaniai parinkti įsimintinų teksto fragmentų dėka, tinkamai apjungtų ryškiais giedojimais, skausmingomis partizanų dainomis (giesmių ir dainų užvedė Janina Armonaitė), iškilminga rimitimi ir adoracija dvelkiančios scenografijos (dailininkė Dalia Mataitienė), na, ir žinoma, aktoriaus Regimanto Adomaitis (visų pirma!) talento. R. Adomaičiui partizaninė problematika ir partizanų žmogiškosios egzistencijos dramatismas, atrodo, nėra svetimas ne tik tematinė prasme, bet ir dramatinio išgyvenimo amplitudė, kuri gabiams aktoriams teikia platių galimybių. Galima prisiminti, kad ir savo aktorinės karjeros pradžioje Regimantas Adomaitis suvaidino įsimintiną

personažą partizaninės problematikos V. Zalakevičiaus kino filme *Niekas nenorėjo mirti*. Nors ideologinės kontrolės sąlygomis kurtą filmą buvo mėginta panaudoti ir kaip politinės propagandos instrumentą, siekiant parodyti partizaninės rezistencijos istorinį pasmerktumą ir pasiaukojimo neprasmingumą, Regimanto Adomaičio aktorinio talento dėka filmo kūrėjams pavyko tada atskleisti ir žmogiškojo dramatiško gėmę, atsidūrus rezistencinio apsisprendimo akistatoje.

Gal todėl ir P. Mataičio spektaklyje *Ir kelsis vėl...* Regimanto Adomaičio Bylotojas, atrodytų, nieko “nevaizdina”, jis tik ramiai taria reikšmingus ir prasmės kupinus žodžius. Visa jo “vaidyba” ir dramatismas – aktoriaus balse, intonacijose, reikšminėse pauzėse. Natūrali drama vyksta aktoriaus sieloje, ir žiūrovas tai puikiai jaučia, širdimi ir pats išjungdamas į tą pačią istorinę dramą. Regint dabartinėse teatro scenose vyraujančią psichodelinį klyksmą, isterijos tampomų aktorių darymą, tyčiojamą iš būties ir skonėjimąsi visa ko beprasmybe, sukaupias, tylus, bet dramatiškas ir prasmės kupinas žodis šiandien taip pat yra labai aiški rezistencija prieš tai, ką popiežius Jonas Paulius II yra įvardijęs “mirties kultūra”. Rezistencija – todėl, kad teigti pozityvų turinį, liudijantį etinius pagrindus ir humanistines vertybes, šiandien jau reikia sąmoningo apsisprendimo, drąsos ir vidinės jėgos, sutinkant masinės sąmonės pašaipą bei prisiimant jos pasipiktinimo našta.

Spektaklis būty dar įtaigesnis, jeigu ir Bylotoja būtų tokia pat jautri žodžio prasmei, jo turiniui, kaip ir jos partneris. Moters vaidmeniu, deja, čia nepakilta aukščiausi būtinės plotmės ir savojo vaidmens “išvaidinimo” tiesioginė to žodžio prasme. Bylotojos tekstai čia ejo sau, o gestikuliacija, sceninis judesys, ypač intonacijos – sau. Kartais susidarydavo išpūdis, kad sakomas tekstas turi mažą ryšio su aktorės mizanscenomis. Toks charakteris tikriausiai galėtų neblogai atrodyti, tarkim, televizijos laidoje *Duokim garo*, tačiau šiame spektaklyje jis nuolat slopino tą dramatinę gaidą, kurią pavykdavo išgauti Regimantui Adomaičiui.

Nepaisant šių pastabų, apėginių bylojimų vaidinimas *Ir kelsis vėl...* yra turiningas ir dėmesio vertas kultūros ženklas, kuriuo tinkamai ir pagarbiai buvo pažymėta šviesaus žmogaus, kilnaus ir besąlygiškai savo tėvynei įsipareigojusio rezistento Juozo Lukšos-Daumanto 50-tųjų žūties metinių sukaktis.

Hamiltono mėgėjų teatro “Aukuro” steigėja aktorė ir režisierė ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ dalinasi mintimis su gausia grupe aukuriečių, kurie džiaugėsi kartu su ja Gedimino ordino įteikimo vakare rugsėjo 15 d.

Rugsėjo 15 d. Gedimino ordino įteikimo vakarėlyje Hamiltono “Hillcrest” restorane iš dešinės linksmai nusiteikusi ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ, Lietuvos ambasadorius RIMANTAS ŠIDLAUSKAS, atstovavęs prezidentui Valdui Adamkui, KLB krašto valdybos kultūros vicepirmininkė IRENA ROSS

Kaimo mokyklų spindesys ir skurdas

REDA ULINSKAITĖ

Jau nuo rudens Lietuvos keliais rieda geltonieji autobusai, vežantys atokiau gyvenančius moksleivius į mokyklą. Džiugina ir tokie Rokiškio bei Plungės savivaldybių įstatymai neduoti socialiai remtinoms šeimoms pinigų, o būtinas mokyklai reikmes patikėti nupirkti mokytojams. Gal prezidento pagalba bus imtasi griežtesnių įstatymų, kurie rūpintųsi vaikais. Tačiau kaimo mokyklose dar yra nemažai problemų. Pašnekovai tikina, kad jas gali išspręsti tik jaunos kartos pedagogai, kuriems, deja, kelias į mokyklą būna užkirstas.

Kaimo mokykloje dirbanti Rima Jukėnaitė pasakoja, kad jos auklėjamojoje klasėje daugelis vaikų yra iš asocialių šeimų. Sunkios gyvenimo sąlygos, nesantaika ir tėvų abejingumas kiekvieną dieną atspindi jaunuosius mokytojos darbe.

I mokyklą vaikai ateina neprižiūrėti. Jei mano mokiniai neparuošę pamokų, dažniausiai išgirstu tokį atsakymą: tėvas girtas triukšmavo, išbėgavo nakvoti pas tetą, nebuvo kada išspręsti uždavinių. Kartą pasidomėjau, kodėl mano mokinys keletą dienų nelanko pamokų, nors prie miestelio parduotuvės jį galima sutikti nuolat. Mama ramiai atsakė, kad padeda jai dirbti ūkio darbus. Kadangi esu užaugusi didmiestyje, tad tokios kaimo būklės nežinojau. Iš pradžių buvo sunku dirbti, net galvojau mesti šį darbą. Tačiau pripratau ir kaime mokytojauju antrus metus. Per šiuos metus išmokau tai, ko neduoda nė vienas universitetas. Įsitikinau, kad mokytojo duona tikrai sunki. Neakivaizdžiai studijuojau socialinę pedagogiką, tad kartais tenka išvažiuoti į studijas. Širdį sušpaudžia, kai mano auklėtiniai pasako – gaila, jog manęs nebus. Pamenu, vieną atvejį, kai klasė nustebo, jog iš Vilniaus jiems parvežiau lauktuvių. Visi nušėviu. Bijojo imti saldinių maišelius. Vaikai nejaučia tėvų šilumos ir meilės. Įsitrausinė jie sėdasi ant kelių, pasakoja savo svajones ar net paprašo, kad automobilium juos pavėžėčiau iki namų. Lėkti kaimo keliukais su mokytoja jiems įdomus jausmas, – šnekėjo ji.

Rima Jukėnaitė, pasakoja, kad kaimo mokytojo kasdienybė gana niūroka. Jos klasėje yra tik vienas moksleivis, kurio šeimos negalima pavadinti asocialia. Visų kitų tėvai girtauja, sėdi kalėjime. Tačiau ji mano, kad tokiais vaikais turėtų labiau rūpintis ir pedagogai.

Šnekinti jauni pedagogai kalbėjo, kad dirbti ir auklėti jaunąją kartą kaimo mokyklose labai sunku. Mokytojas Gedas sakėsi pastebėjęs, kad augsnio amžiaus pedagogai į savo darbą žiūri neatsakingai.

“Mes, jaunoji karta, į mokyklą ateiname dirbti, o ne gerti kavos ar aptarinėti, vakarykščio koncerto. Nesuprantu, kaip mokytojas gali būti abejingas tokiame atveju, jei moksleivis į mokyklą ateina mėlyną paakį. Jiems neįdomu, kad vaiko tėvas jį talžo prie mokytojo kambario langų”. Anot pašnekovo, apmaudu, jog į jaunus pedagogus nepalankiai žiūri vyresnieji kolegos. Jaunų mokytojų iniciatyva ir geri norai yra slopinami.

“Esu baigęs istoriją. Tačiau mieste nepavyko rasti darbą. Visiems mokyklų vadovams užkliūna mano jaunas amžius. Tad kaimo mokykloje pavyko rasti šioji tokį darbą. Pradėjęs dirbti nustėrau, sužinojęs, kad dauguma mokytojų neturi aukštojo pedagoginio išsilavinimo. O biologiją vaikams dėsto buvusi miestelio akušerė, kuri po kiekvienos pamokos verkia, kad vaikai yra blogi. Apie kokią išsilavinusią valstybę galime kalbėti? Gal pasirodysiu per griežtas, bet manau, kad senos kartos mokytojų, mokančių tik rašyti planus, reikėtų atsakyti. Mokykloje turėtų palikti dirbti trisdešimtmečiai, ir neseniai universitetus pabaigę jaunimas”.

Pradinių klasių mokytoja Lina Jakutytė mano, kad kaimo mokyklose reikėtų steigti vakarines grupes, mokyti ne vaikus, o jų tėvus.

Daugiau nei pusė kaimo žmonių yra menko išsilavinimo. Jie neturi specialių psichologijos, etikos, žinių. Tėvams reikia aiškinti, kad vaikui nupirktų dantų šepetuką, nuvestų pas akių gydytoją. Daugelis gyvena iš vaikų pašalpų, tad vaikai atlieka savotišką maistintojų funkciją. Tėvai visai nesirūpina savo vaikų ateitimi. Vienas mano mokinių, niekaip neišmoksta nosinių raidžių rašybos. Kartą griežtai paklausiau: “Aurimai, kada tu pradėsi mokytis”. Mano nuostabai, trečios klasės mokinukas atsakė: “Mokytoja, nepykite, kam man mokytis. Mano tėvas visą gyvenimą grovius kasa ir aš kasiu, ten juk rašyti nereikia”.

Penktokų auklėtoja Kristina jau keletas metų dirba vienoje iš Šiaurės Lietuvos kaimo mokyklų. Kartais ji pagalvojanti, jog mieste dirbantys mokytojai jaučiasi laimingesni. Jie važinėja su ekskursijom, kartu su vaikais lanko teatrą.

Kaimo vaikai neturi net lito į miestelį nuvažiuoti. Nors aplink jų namus dirvonuoja žemė. Tėvai girtuokliauja, ir tik dejuoja, kad kaime sunku gyventi. Manau, jog trūksta pačių žmonių iniciatyvos. Padėtis pasikeistų, jei kaimuose gyventų daugiau jaunų žmonių. Kaimo mokyklose reikia jaunų specialistų. Tačiau dėl mažų atlyginių moka nevažiuoja.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Iš tarptautinių moksleivių olimpiadų lietuviai ir šiais metais parsivežė eilę apdovanojimų. Maskvoje vykusioje X tarptautinėje moksleivių rusų kalbos olimpiadoje, kurioje dalyvavo 258 moksleiviai iš 39 valstybių, aukso medalius laimėjo Ana Šlikaite (Biržų Saulės gimn.), Danielė Vasilavičiūtė (Mažeikių Merklio Račkausko gimn.), Algis Malickas (Panevėžio Juozo Balčikonio gimn.), Inga Oršauskaitė (Širvintų Lauryno Stukos-Gucevičiaus vid. mok.) ir Ivanas Šiklo (Jonavos Jeronimo Ralio vid. mok.). A. Šlikaitei atiteko ir stipendija studijuoti vienoje iš Rusijos aukštųjų mokyklų. XXXII tarptautinėje moksleivių fizikos olimpiadoje Turkijoje sidabro medalį laimėjo Vilniaus tikslųjų, gamtos ir technikos mokslų licejaus dvyliktos Jurgis Pašukonis, bronzos medalį laimėjo Visagino Atgimimo gimn. dvyliktos Jevgenijus Solovjovas, o Vilniaus (tgtn) licejaus vicenuoliktos Vytautas Liula apdovanotas pagyrimu raštu.

Lietuvos kryždirbystę įtraukta į UNESCO pasaulinį žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrų sąrašą. UNESCO komisijos narė ambasadorė Ugnė Karvelis įteikė kultūros ministerei Romai Dovydenienei tai patvirtinantį pažymėjimą. Į sąrašą, pabrėžė U. Karvelis, įrašyti ne kryžiai, o kryždirbystė – jos raida, tradicijos gyvybingumas ir perdavimas iš kartos į kartą. Šis pradinis naujo tipo paveldo sąrašas, kuris bus vis papildomas, turėjo 60 kandidatų iš kurių komisija išrinko 19. Kandidatinė byla *Kryždirbystė Lietuvoje* į UNESCO būstinę Paryžiuje buvo išsiųsta š.m. sausio mėn. 19 d. Ją sudarė tekstas, du albumai su kryžių, darbo eigos ir meistrų fotografijomis, vaizduojant *Kryždirbystę Lietuvoje* ir videomontažas *Kryžius kalendorinėse šventėse*. Vaizduojant kūrėjai įtraukė 466 kryžius prie sodybų, pakelėse, kapinėse bei kitose vietose. Nufilmuoti aštuoni meistrai medžio drožėjai, kryžių šventinimo apeigos bei itin gyvybingas tradicijas tebeturintys Vėlinių papročiai. Kryždirbystės, kaip plačios apimties liaudies kultūros reiškinio, tradicijų perdavimas yra sudėtingas, apimantis jo visumą – papročius, pamaldumo ir meninių formų tęstinumą.

Hamiltono “Aukuro” administratorė REGINA CHOROMANSKYTĖ dėkoja dalyvavusiems aktorėms, režisierėms Elenos Dauguvietytės-Kudabienės Gedimino ordino įteikimo šventėje-vaišėse ir įvairiai prisidėjusiems prie šio jaukaus pobūvio. Nuotr. I. Ross

Lietuvių tautodailės instituto ir Muziejaus surengtoje a.a. dail. Anastazijos Tamošaitienės darbų parodoje Anapilio muziejaus salėje. Iš kairės: A. Veselkienė ir Nora Kulpavičienė, redaktorė leidinio “Lietuvių tautodailės institutas išiejoje”. Nuotr. A. M. Kazlauskienės

Lietuvių kalbos institutas išleido trečiąjį metinio filologijos mokslo leidinio *Archivum Lituanicum* tomą, kurį rengė Lietuvių kalbos instituto, Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetų mokslininkai. Leidinys skiriamas senųjų bei vėlesnių lietuvių kalbos tekstų filologinei ir tekstologinei analizei, vertimo bei redagavimo, bendrinės kalbos idėjų, socialinės kalbos ir kalbos tyrimo istorijai. Trečiasis tomas yra didesnės apimties už abu pirmuosius. Iš aštuonių straipsnių du skirti lietuviškų giesmių tekstologijai, dr. Giedrius Subačius (žurnalo vyr. redaktorius) apžvelgia spausdintiną veiklą XVI-XIX š. Didžiojoje bei Mažojoje Lietuvoje, dr. E. Patiejūnienė – Didžiosios Lietuvos knygų renesansinių ir barokinių antraščių analizę. Šis tomas buvo pristatytas Vilniaus rotušėje rugpjūčio 13 d. Pristatyme dalyvavo Lietuvos ir Vokietijos mokslo ir kultūros atstovai. *Archivum Lituanicum* leidžia viena garsiausių mokslo darbų leidyklų *Otto Harrassowitz* Vokietijos Wiesbadene.

Poetui Czeslaw Milosz, šiemet atšventusiam savo 90-ies metų jubiliejų, Vilniaus burmistras Artūras Zuokas įteikė Vilniaus miesto garbės piliečio regalias bei brangią dovaną – Šv. Kristoforo statulėlę pagamintą iš vietosio gintaro luito. Įteikimo ceremonija vyko poeto namuose Krokuvoje, nes dėl silpnos sveikatos jis negalėjo vykti į Vilnių. Valandą trukusiame susitikime burmistras ir Nobelio premijos laureatas kalbėjosi apie politines ir kultūrinės Lietuvos aktualijas, poetas parodė savo šiuo metu ruošiamą fotografijų albumą apie Vilnių. Cz. Milosz gimė netoli Kėdainių, Šateinuose (dabar ten veikia poeto muziejus ir kūrybos centras). Jaunystę praleido Vilniuje, kur sukūrė savo pirmuosius eilėraščius. Po Antrojo pasaulinio karo emigravo į JAV, 1980 m. buvo pagerbtas Nobelio literatūros premija. Po komunistinio žlugimo atvyko į Lenkiją ir gyvena lenkų intelektualų sostinėje Krokuvoje.

Lietuvos astronomai Kazimieras Černis, Vyngandas Laugailys ir Kazimieras Zdanavičius š.m. liepos 27/28 d. naktį atrado naują 3 km skersmens asteroidą, kuris vėliau buvo Tarptautinės astronomų sąjungos atradimų biuro D. Britanijos Cambridge patvirtintas ir laikinai pavadintas 2001 OM65. Šis asteroidas skrieja aplink saulę 1,155 dienų periodu asteroidų juostoje tarp Marso ir Jupiterio planetų orbitų.

Pirmas *Knygų pasaulio* numeris išleistas Kaune birželio pabaigę 8,000 egzempliorių tiražu. “Per mėnesį Lietuvoje išleidiama 200–300 naujų pavadinimų knygų, knygynai užversti literatūra, todėl žmonėms sunku susiorientuoti toje leidinių masėje”, teigė naujojo žurnalo vyr. redaktorius Egidijus Skarelis. Šiame mėnesiniame žurnale bus pristatomos naujos knygos, spausdinamos jų recenzijos, pokalbiai su rašytojais, supažindinama su leidyklų ir knygynų darbu. Redaktorius tiki, kad žurnalas galės išsilaikyti Lt 1.95 kaina, tikisi sulaukti reklamų ir rėmėjų. G.K.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, Literatūros ir meno, LGTIC inf.)

ČESLOVAS VALDEMARAS OBCARSKAS

O taip norėčiau dar sugrįžti į žydinčias poezijos lankas, kur už horizonto šviesi saulė teka, Ir Laisvės takas veda jau į aukštumas skaidrias. 2001.V.7

Paveikslas be rėmų

Aš piešiu šį vienintelį paveikslą, Minčių šviesoje kalbančių krauju, Ir jo detalėse imu klausytis, Kaip ošia spalvos sielvartu giliu. Jame nuliūdę genijai ir modernistai, Ir žmonės tylūs būtinyje pilkoj. Nenuoramos vėl vieškeliais išklysta... Ir verkia akys kažkieno naktį akloj.

Paveikslas didelis, platus, be rėmų, Kaip veidas, pilnas skausmo ir kančių. Aš jį ant rankų sužeistų paėmęs, Prieš mirštantį saulėlydį dangun keliu. Ir taip mąstydamas begėstančiu krauju, Juntu, kaip artinas nakties šešėliai, Ir šla kraujas, tapdamas ledu.

Ir ima snigt. Ir stingsta kūnai Žmonių ir genijų visų. Širdim nustoja skausmas sruves, – Ir puošias akys mėlynu šerkšnu. Peizažai apsnigti. Ir pasakų miškai. Tik spindi marmuru naktį veidai, Nurimę miegu amžinai tyliu. 1963 m., Liverpulis, Anglija

Naktis be vėjo

Kristalinės mintys mus lydo, Kai mes ejom jūros poakiais žaliais, O naktis plati, be vėjo,

Buvo minusi, – ir taip

Mes keliavome ilgom alėjom Kol mus priglaudė rudens miškai, Ir, neradę žodžių, vėl tylėjom Vien tik širdys plakė neramiai...

Ir sapnuodami mylėt pradėjom Nerealūs žmonės ir vaizdus, – Vis kentėdami vienatvėje tylėjom, Degdami nežemišku džiaugsmu!

O po to ir vėl klajojom Mes – nemirštamios poezijos draugai, Ir į žemę sielvartus suklojė, Naktį ant pelkių mirėme ramiai. 1962 m., Liverpulis

Paukščių takas

Jau mano laimę paukščiai vagia, Ir skrenda naktį padangų keliais, Kur erdvės plačios, žvaigždės dega, Ir spindi sidabru dangaus ežerai.

Jau mano kraują žemė geria, Ir ošia juo medžiai žaliuos paupiūs, Ir teka juo vandenys saulėj, ir kelias Į šviesą žiedai Paukščių tako krantuos.

Jau mano sielą pavergti ima Bekraštėj aukštybėj naktį žerintis žvyrai. O paukščiai vis skrenda ir skrenda Pro jį, ir degančios plunksnos jų byra

Į ežerus mėlynus, žvaigždžių nušviestus, Ir žvilgančius jų atspindžiais. O erdvės plačios, bekrasčės Vis žėri ir spindi Paukščių tako žiedais. 1961, Rainhill, Britų salynas

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.95%
180-364 d. term. ind.	1.95%
1 metų term. indėlius	2.75%
2 metų term. indėlius	3.25%
3 metų term. indėlius	3.50%
4 metų term. indėlius	3.80%
5 metų term. indėlius	3.80%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.00%
1 metų GIC-met. palūk.	2.20%
2 metų GIC-met. palūk.	2.95%
3 metų GIC-met. palūk.	3.50%
4 metų GIC-met. palūk.	3.80%
5 metų GIC-met. palūk.	4.10%
RRSP, RRIF ir OHOSP	

"Variable".....	1.95%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind....	2.45%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind....	3.20%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind....	4.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind....	4.05%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind....	4.65%
Taupomąją sąskaitą iki.....	1.50%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.....	1.50%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

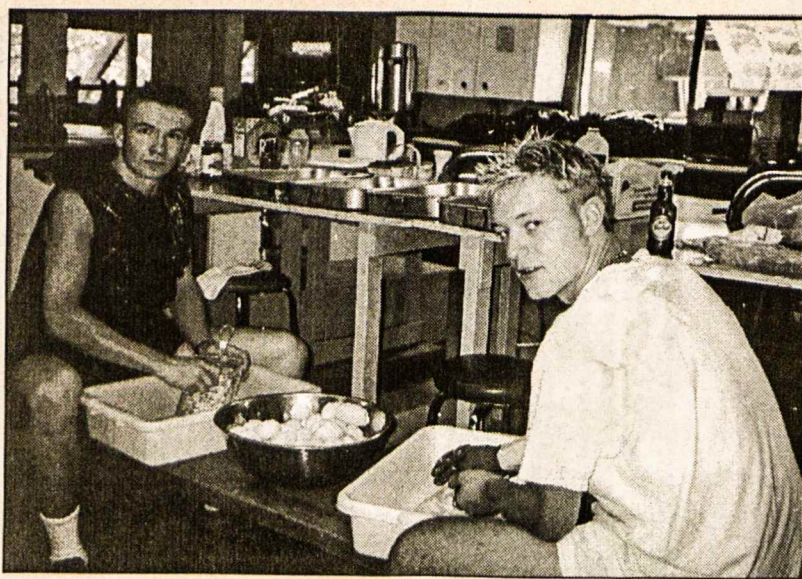
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo.....	6.25%
Sutarties paskolas nuo.....	6.25%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų.....	4.95%
2 metų.....	6.00%
3 metų.....	5.45%
4 metų.....	6.25%
5 metų.....	6.00%

Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų.....	5.25%

Duodame komercinius mortgičius iki \$750,000.

Suvalkų krašto lietuviai jaunuoliai stovyklautojai darbuojasi "Romuvos" stovyklavietės virtuvėje Nuotr. V. Pečiulio

Kanados įvykiai

(Atkleta iš 1-mo psl.)

gumui prieinamas. A. Borovoy, atstovaujantis Kanados laisvųjų priežiūros draugijai, ginčina naujų nuostatų reikalingumą saugydams, kad saugumas ir dabar turi prieš teroristus pakankamai priemonių.

Kanados užduotys. Po apsilankymo Vašingtone J. Chretien tikisi, kad sugriežtintas sienų perėjimas nepakenks prekybai su JAV. Kanados kovai su terorizmu reikės skirti daugiau jėgų ir išteklių. Spėjama, kad saugumo sustiprinimo oro uostuose neuzteks, reikės įvesti geresnį tikrinimą įsileidžiant pabėgėlius. Užsienio reikalų ministras J. Manley sieks sugriežtinti pasų išdavimo taisykles ir kad Kanados pasai būtų sunku padirbti ir taptų saugiausi pasaulyje.

Kanados saugumo tarnybos CSIS pareigūnai stebisi, kad teroristų veikla šiame krašte yra gan plati. Praeitą gegužės mėnesį saugumo tarnyba apytikriai nustatė, kad Kanadoje veikia apie 50 židinių teroristų, kurių tikslas atlikti tam tikrus uždavinius vietoje ir užsienyje. Teroristai į Kanadą yra atvykę iš Pundžabo, Izraelio okupuotų sričių, Egipto, Alžyro, Sudano, Libano, Turkijos, Šiaurinės Afrikos, Balkanų, Sri Lankos ir Afganistano. Žymesni susibūrimai yra Hetzbohla, Hamas, Suni kraštutiniai, Tamilų tigrai, Kurdistano kovotojai ir Sikai. Didžiausias nusikaltimas buvo susprogdinant Air India lėktuvą su 330 keleivių. JAV ambasadorius P. Celluci pataria Kanadai derintis su JAV imigracijos nuostatomis ir abiejose pusėse stiprinti sienų apsaugą. Pareigūnų iš abiejų valstybių nuomonės nesutampa dėl įsileidimo asmenų bei tapatybės įrodančių dokumentų. Yra žinoma, kad kai kurie imigrantai sunaikina turimus dokumentus nes tas matomai padeda pavaizduoti pabėgėlį. Ministras pirmininkas J. Chretien ir imigracijos ministras E. Caplan pareiškė nepritariamą amerikiečių pasiūlymams.

Musulmonai skundžiasi, kad už teroristinius nusikaltimus dabar kaltė metama visiems musulmonams, todėl nukenčia niekuo dėti žmonės. Jie yra atvykę į Kanadą iš įvairių arabų kalbančių kraštų arba iš Pakistano. Tokie žmonės, po rugšėjo 11 d. įvykių neįsijaučia jaučiasi darbovietėse ir nukenčia jų verslas. Imamas (musulmonų kunigas) Hamid Slimi, Tarptautinės musulmonų sąjungos dvasilinis vadovas, gyvenantis Torontas, yra sujaudintas, kad jų tikėjimas yra siejamas su terorizmu, tuo tarpu jie puoselėja taiką. Jis sako, kad Kanadoje yra apie pusė milijono musulmonų, kurie yra geri piliečiai. Kai kuriems asmenims musulmonai dabar yra taikynys, nes daugybėje vietovių jų mečetės buvo apnaikintos, o kitiems teko grąšintis patirti. Ministras pirmininkas J. Chretien apsilankė vienoje Otavos musulmonų mečetėje ir ten užtikrino susirinkusiems, kad nebus leidžiama skriausti žmo-

nes dėl jų tikėjimo ir pasmerkė įvairius išpuolius bei išsišokimus.

Buvo Kanados laivynė. Prieš keletą savaičių buvo atsiųskinta su labiausiai pasižymėjusiu Antrame pasauliniame kare Kanados jūrininku admiralu H. De Wolf, kuris mirė sulaukęs 97 metų. Į laivyną per Pirmąjį pasaulinį karą jis įstojo būdamas 15 metų ir mokėsi Anglijos ir Kanados jūrų karo mokyklose. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui jis vadovavo naikintojui St. Laurent ir Prancūzijai ir Anglijai pralaimėjus kautynės, jis nepaisant vokiečių aviacijos puolimo, perkėlė ne mažai karių į Angliją. Vėliau vadovavo žinomam naikintojui Haida, kuris buvo laikomas karingiausiu ir sėkmingiausiu Kanados karo laivu. Po karo tapo laivyno štabo viršininku ir buvo pakeltas į viceadmiralo poziciją. Buvo gavęs daugelį apdovanojimų – pasižymėjimo tarnyboje ordinu, Britų imperijos ordinu, Prancūzijos garbės legiono kryžiumi, JAV legiono ir Norvegijos išsilaisvinimo žymenimis ir kt.

Nepritaria eiliniam karui. Kanados spauda smerkia terorizmą, bet daugumoje nepritaria tokiam karui su Afganistanu, kokį įvedė rusai. Kovai su teroristais reikia ieškoti naujų būdų, o ne vykdyti miestų griovimus, kur nukentėtų eiliniai gyventojai ir tuo sukeltų pasipiktinimą musulmonų kraštuose, net tuose, kurie smerkia teroristų išpuolius. Sakoma, kad vien tik kerštas teroristų judėjimo neišnaikins. B.St.

Žinios iš Lietuvos

IMTYNĖS: Pasaulio jaunių ir jaunimo, sambo imtynių čempionatė Kishinev (Moldova) utenietė Š. Dragūnaitė (iki 56 kg) ir klaipėdiečiai V. Pocius (iki 65 kg) jaunių varžybose iškovojo bronzos medalius.

BOKSAS: Sarajev (Bosnia Hercegovina) Europos jaunimo bokso čempionate D. Šemiota (iki 75 kg) laimėjo pusbaigmės kovą ir iškovė į baigmę, kur kovos dėl aukso medalio. M. Narkevičius (57 kg) dėl ligos negalėjo kovoti pusbaigmėje, bet jam teks bronzos medalis.

ORIENTAVIMASIS: Paskutiniame šių metų šalies čempionate Einorių miške (Alytaus rajonas) elito grupėje trečius metus iš eilės laimėjo panevėžietė Vilma Rudzinskaitė (klubas "Lėvu") ir vilnietis Edgaras Voveris ("Ažuolas"). Vicečempionai Antas Misiūnaitė ("Lėvu") ir Masta Rimkus (Kauno "Takas"). Bronzos medalininkai – Giedrė Voverienė ("Ažuolas") ir Henrikas Paužas (Alytaus "Dainava"). Stipriausiųjų grupėje moterys įveikė per 15 km, vyrai – per 20 km.

STIPRUOLIAI: Šiauliuose vykusiame čempionate – statinaitės metime į aukštį, karučio vėžime, automobilijų laikyme, sunkumų kėlime ant platformų ir svarmenų nešime – čempionu tapo mažeikiškis stipruolis Antanas Abrutis, antras – biržietis Žydrūnas Savickas ir trečias – biržietis Vidas Blekaitis.

FUTBOLAS: Lietuvos jaunių futbolo rinktinė laimėjo prieš Rusijos rinktinę 1:0 bei Kipro 2:0 ir užsitikrino pirmąją vietą atrankos turnyro 3-iojoje grupėje.

DVIRIAČIAI: Saulius Šar-

Sportas

2001 metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis 2001 m. ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 2001 m. lapkričio 17 d., Klyvlando Lietuvių Namuose, 877 East 185th Street, Cleveland, Ohio. Tel. 216-531-2131. Suvažiavimo pradžia – 11 v.r. Remiantis ŠALFASS-gos statutu, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu judėjimu besidomintys asmenys.

Smulkios informacijos pranešamos ŠALFASS-gos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Organizacijos ar asmenys norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos pirmininką Audriją Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel. 416-767-6520. Faksas: 416-760-9843. E-mail: hrc@direct.com

Šalia einamųjų ŠALFASS-gos kasmetinių reikalų vienu iš svarbesnių darbotvarkės punktų bus ŠALFASS-gos organų (Centro valdybos, Revizijos komisijos ir Garbės teismo) rinkimai. Sporto klubai, ŠALFASS-gos pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi visų rimtumu atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime geriausiai dalyvauti.

2001 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės

2001 m. Š. Amerikos baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks 2001 m. spalio 27, šeštadienį, Etobicoke Olympium, 590 Rathburn, Etobicoke, Ont. Rengia – Baltiečių sporto federacijos plaukimo komitetas. Varžybų pradžia – 4.30 v.p.p. Registracija – nuo 4 v.p.p. Pirmenybės vykdamos šiose klasėse: vyrų ir moterų (17-24 metų imtinai); senjorų vyrų ir moterų (25 m. ir vyresnių); berniukų ir mergaičių – 15-16 m., 13-14, 11-12, 9-10 m., 7-8 m. ir 6 metų ir jaunesnių. Lietuvių pirmenybės išvedamos iš baltiečių. Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija – pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių, latvių ir estų kilmės plaukikai.

Dalyvių registracija iki š.m. spalio 13, šeštadienio, šiuo adresu: Modris K. Lobergs, 73 North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2T7, Canada. Tel. 416 626-7262. Faksas: 416 395-3346. E-mail: Modris.Lobergs@ntel.tdsb.on.ca. Lietuviams informaciją galima gauti ir pas ŠALFASS plaukimo komiteto narius: Algirdą Bielskų tel. 216 486-0889, Arvydą Barzduką tel. 703 560-1410 (JAV rytuose); Algį Norų tel. 630 466-4661 (Čikagos apylinkėse) ir Catherine Jotautienę, 35 Cumberland Dr., Brampton, Ont. L6V 1W5, tel. 905 457-7664 namų, faksas: 905 457-5932; E-mail: Caromire@aol.com C. Jotautienė koordinuoja lietuvių dalyvavimą varžybose. Išsamia informacija gauna sporto klubai ir mums žinomi plaukikai. Varžybos vyks puikiame 25 m baseine. Lietuviai plaukikai skatinami šiose varžybose kuo galusiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos centro valdyba

PPSK "Aušra" žinios

– Krepšinio klinikoje dalyvavo per 100 vaikų. Labai acū tėveliams ir treneriams, kurie kliniką atliko.

– Dar galima registruoti jaunimą į klubo veiklą, skambinant Rūtai Jaglowitz tel. 416 622-9919.

– Tėveliai ir sportininkai kviečiami dalyvauti parapijos šventės renginiuose spalio 7-14 d.d. Inf.

kauskas, atstovaujantis "LA-Pecol" klubui "GD Pad" daugiadienėse lenktynėse Portugalijoje, laimėjo pirmąją vietą.

ŠOKIAI: Vengrijoje vykusiam Lotynų Amerikos šokių ansamblių Europos čempionate, Klaipėdos universiteto sportinių šokių kolektyvo "Žuvedra" šokėjai laimėjo aukso medalį, antriejį – vengrai, tretieji – čekai. V.P.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 126 milijonus dolerių

MOKAME

1.95% už 30-89 d. term. indėlius	term. indėlius
1.95% už 90-179 d. term. indėlius	term. indėlius
1.95% už 180-364 d. term. indėlius	term. indėlius
1.95% už 1 m. term. indėlius	term. indėlius
2.75% už 2 m. term. indėlius	term. indėlius
3.25% už 3 m. term. indėlius	term. indėlius
3.50% už 4 m. term. indėlius	term. indėlius
3.80% už 5 m. term. indėlius	term. indėlius
2.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	term. indėlius
2.20% už 1 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
2.95% už 2 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
3.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
3.80% už 4 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
4.10% už 5 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
1.95% už RRSP ind. (var.rate)	term. indėlius
2.45% už RRSP 1 m. term. ind.	term. indėlius
3.20% už RRSP 2 m. term. ind.	term. indėlius
4.00% už RRSP 3 m. term. ind.	term. indėlius
4.05% už RRSP 4 m. term. ind.	term. indėlius
4.65% už RRSP 5 m. term. ind.	term. indėlius
1.95% už OHOSP (variable rate)	term. indėlius
1.75% kasd. palūkanų čekių sąsk.	term. indėlius
2.25% už JAV dolerių 1 metų GIC	term. indėlius
2.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	term. indėlius

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	6.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	4.95%
2 metų.....	6.00%
3 metų.....	5.45%
4 metų.....	6.25%
5 metų.....	6.00%
– su keičiamu nuosimčiu.....	5.25%

DUODAME

- asmenines paskolas iki \$250,000
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eiloge

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

BAŠKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŲ ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDER) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI BAŠKAITAS Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMŲ IR GVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFER) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS: Pirmadi., antradi. ir trečiadi. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p. Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v. Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI: 1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149 2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĄ: www.parama.net

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliaviene

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS GERIAUSIOS RUŠIES GRANITAS PROFESIONALUS PATARNAVIMAS RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Turime naujas rudens ir žiemos kainas. Užsakykite jau dabar savo Kalėdinę arba Naujametinę kelionę į Lietuvą!

Pasieškokite, nesvarbu kur, Jums tinkamiausią datą ir geriausią kainą ir tada skambinkite man asmeniškai – ir nuo tos "geriausios" kainos gausite nuolaidą!

Turiu bilietų su nemokamai pakeičiama arba su atvira grįžimo data!

Turiu bilietų, galiojančių vienerius metus!

Jei žiemą skrendate atostogų į šiltuosius kraštus – pas mane pirkite už geresnę kainą. Jūsų pasirinktoji vietovė turi išparduodamų laisvų vietų – aš jas Jums gausiu! Teiraukitės!

Toronto istaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

ALGIS @ 133 Roncesvalles Ave. TORONTO, Ont. M6R 2L2

MEDELIS @ Queen Syrena TRAVEL Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskleidžiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.

Atstovaujau telefoninių ryšių firmai RapidTel. Minutė į Lietuvą – 41 c bet kurio laikui. + Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c, arba + Planas I: Canada ir US – 7.5 c.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

JUMS TIK KAINUOS 3 1/2%
IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4 (arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltes kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Didelis nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžininga, rūpestinga patarnavimų ir žemas kainas.
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošime lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių Lietuvosian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!
Išrašome pakviltavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių. Fondo nr. 119021236RR0001

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161 Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington (tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Lietuvos-Rusijos santykiai

Maskvos dienraščio *Izvestia* korespondentė kalbėjosi su Lietuvos min. pirmininku A. Brazausku, kuris apie Lietuvos pasitęgimą prisijungti prie ŠAS ir jos santykius su Maskva taip pasisakė: "Nereikia nubrėžti tokios paralelės – Lietuvos santykiai su Rusija ir Lietuvos pastangos patekti į ŠAS. Čia nėra ryšio. Rusija – mūsų kaimynė. Mes esame suinteresuoti dėl visos eilės priežasčių turėti su ja gerus santykius. Rusija – tai didelė rinka, turtingas turintis unikalius dujų ir naftos kodus kraštas, kuriais ir mes naudojames. Mes esame suinteresuoti rusišką krovinių apimtį, kurie eina per Baltijos uostus. Tai ekonominis aspektas. O dėl saugumo tai viena jo garantijų – geri kaimyniniai santykiai. Kalbant apie ŠAS narystę, reikia pasakyti, kad mes visi gyvename pagal bendrus pasaulio nuostatus. Kiekviena valstybė turi teisę turėti savo saugumo užtikrinimo metodus. Rusijos vyriausybė tai pripažįsta. Tai yra dogma – čia Lietuva nėra išimtis. Šiuo metu 10 valstybių veržiasi į ŠAS. Lenkija jau ten pateko ir nieko neatsitiko. Kwasniewski (Lenkijos prezidentas) man neseniai pasakė, kad Rusijos ir Lenkijos santykiai nepasikeitė – jie yra geri. Taip bus ir su Lietuva. Netiesinga būtų jungti tarpvalstybinius santykius su ŠAS naryste. Nematau jokios galimos iš Rusijos pusės grėsmės Lietuvos saugumui. Manau, kad anksčiau ar vėliau Rusija taps ŠAS nare". (*Izvestia* 2001 m. rugpjūčio 25 d.).

Gera kaimynė Rusija neturėtų atidėlioti sutarties dėl Lietuvos-Rusijos sienos ratifikavimo.

Lietuva padeda ŠAS

Londono savaitinis žurnalas *The Economist* š.m. rugsėjo 1 d. laidoje rašo: "Didžiulis apgadinimas satelito dubuo ir grupė priežiūros palikto antenų nušalioje Lietuvos kaimo vietovėje Linksmadvaryje yra vienišė iš užsilikusių buv. Sov. Sąjungos slapto klausymo sistemos žymių Baltijos valstybėse. Vietos gyventojai sako, kad kadaise čia dirbo šimtai žmonių, ieškančių Vakarų Europos oro bangose paslapčių. Ligi šios dienos pareigūnai negali (ar nenori) tiksliai pasakyti kas ten vyko. Už kelių mylių daug elektroninių paslapčių rinkėjų smarkiai dirba, tačiau kita kryptimi. Baltijos valstybėse visur yra radarai, kurie stebi Rusijos ir Gudijos gilumoje šimtus mylių ir perduoda duomenis galimam kompiuteriui buv. Sov. Sąjungos atominame bunkeryje. Kontrolės kambaryje milžiniškame ekrane yra rodomi rezultatai: skrydžiai ir identifikacija kiekvieno regione ar netoli jo esančio lėktuvo. (...) Tai parodo, kad baltiečiai ne tik naudojami Vakarų saugumui, bet ir jam padeda".

Tautinė "tragedija"

Kanados rusų savaitraštis *Kanadskij Kurier* š.m. rugsėjo 7 d. laidoje rašo: "Lietuvoje – tautinis gedulas: krepšinio kra-

tas liūdi dėl jo krepšinio rinktinės pralaimėjimo savo grupėje ne tik prancūzams, bet ir, kas svarbiausia, latviams. Todėl ji nepateko į Europos pirmenybių ketvirtfinalį. (...) Pagal IT-AR-TASS pranešimą, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, didelis krepšinio sirgalius, savo antradienio spaudos konferenciją pradėjo šiais žodžiais: "Aš stebėjau per TV trejas rungtynes. Kai jie žaidė prieš prancūzus rungtynių pabaigoje mano nervai sutriko, tačiau nesiryzau nusijuokti". Į žurnalistų klausimą, ar po pralaimėjimo latviams nepablogės Vilniaus santykiai su Latvija, prezidentas rimtai atsakė: "Nemanau, kad taip bus. Mes eisime kitu keliu – sekantį kartą žaisdami su latviais juos trauksiančiai nugalėsimė".

Trečiadienį Lietuvos rinktinė grįžo iš Turkijos. Sirgaliai juos sutiko, atvirai sakant, labai blogai – švilpimu".

Apie šį pralaimėjimą Lietuvos lenkų dienraštis *Kurier Wileński* š.m. rugsėjo 5 d. laidoje rašo: "Lietuvos krepšinio rinktinė atsisveikino su Europos pirmenybėmis Turkijoje tragiku stiliumi. Jų kaip favoritų pasirodymas tenka apibūdinti kaip katastrofą. Susikrauti lagaminus mūsų atstovus privertė mūsų šiaurės kaimynė Latvija. Lemiamos rungtynės dėl patekimo į ketvirtfinalį pasibaigė rezultatu 76:94".

Šios "katastrofos" kaltininkai ilgai dar bus ieškomi, greičiausiai ligi svarbesnio laimėjimo.

Lietuvos lenkų kvičiai

Lietuvos lenkų savaitraštis *Nasza Gazeta* š.m. rugpjūčio 2-8 d. laidoje rašo: "Pastaruoju metu Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadas ir *Kurier Wileński* redakcija labai džiaugiasi, kad Z. Balcewicz, sovietų laikais politinis specialių tarnybų (KGB, Milicija, Prokuratūra ir pan.) koordinatorių, sugebėjo susitarti ir išlaikė Vilniaus apskrities administracijos vicešefo postą vien tik tvirtindamas, kad jis atstovauja lenkų visuomenei. Deja, esame visai kitokios nuomonės, nes toks 'atstovavimas' Lietuvos lenkams garbės nedaro. Prisiimkime kaip jis elgėsi su lenkais, kada už gerą tarnybų koordinavimą jam buvo patikėta dalinti Vilniaus gyventojams butus ir garažus. Lenkiškas žodis per jo gerklę tada nepraeidavo". J.B.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LEIDINIAI UNIVERSITETUI

Aš ir mano žmona Dalia esame dovanoję Toronto universiteto bibliotekai apie tūkstantį tomų lietuviščių knygų, ne 5000 per pusketvirtą 10 metų. Iš viso Toronto universiteto bibliotekose, daugiausia pagrindinėje Roberts bibliotekoje, yra apie 5000 tomų lietuviškos, įskaitant pilnus įristus *Aidų*, *Metmenų*, *Pergalės* – *Metų* ir *Lituanos* žurnalų, kompleksus. Bibliotekoje yra ir apypliniai žurnalai *Kultūros barai* ir *Nemunas* komplektai. Kas turi paskirų žurnalų *Nemunas*

Tarptautiniame folkloro festivalyje Meksikoje, kur dalyvavo ir Toronto "Gintaras", V. Benotaitė neša Lietuvos plakatą parodo metu miesto gatvėmis

Naujas "Laisvės kovų archyvo" numeris

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Neseniai Lietuvos knygneuse pasirodė istorinio žurnalo *Laisvės kovų archyvas* 30-tasis numeris. Pirmas nr. išėjo 1991 m. Tada žurnalo redakcinė kolegija rašė: "Šio leidinio problematika – tautinio pasipriešinimo istorija *Laisvės kovų archyvas* atspindės Lietuvos istoriją Nepriklausomybės praradimo metais, istorinių įvykių ir juose veikusių jėgų įvairovę. Pagrindinė šio leidinio tema bus pokario rezistencija, tačiau daug vietos skirsime ir pirmajai antibolševikinei bei antinacinei rezistencijoms, o taip pat disidentiniams ir moraliniams sąjūdžiams, kilusiems palažius ginkluotą partizanų kovą".

Redakcija liko ištikima savo programai ir per 30 nr. skaitytojams pateikė daug nepaprastai vertingus istorinės medžiagos. Džiugu, kad nuo kuklučio pirmojo numerio žurnalas išaugo į solidų publicistinį-mokslinį leidinį.

Aptariamame žurnalo numeryje bendrojo pasipriešinimo skyriuje pateikti du straipsniai: Petro Girdzijausko *Laisvės gynėjas. Petro Paulaitio biografijos bruožai* (24 psl.) ir Balio Gajausko *Nuteisti už Lietuvos nepriklausomybės siekimą* (26 psl.).

Pirmasis straipsnis papildoma *Laisvės kovų archyvo* 18-tame nr. pateiktą informaciją apie P. Paulaitio-Aido pasipriešinimo rudajam ir raudonajam marui plačiasakę organizacinę veiklą. Jo viso gyvenimo veikla rėmėsi humanizmo ir krikščioniškosios moralės principais. Matyt, todėl P. Paulaitis buvo didžiulis auto-

ritetas jo bendražygiams, jį gerbė netgi jo prieštai. Didžiausias mūsų tautos istorijoje judas Juozas Markulis-Erelis P. Paulaitį vadino *Krištoliniu idealistu*.

Straipsnio autorius P. Paulaitis apibūdino taip: "Petras Paulaitis – unikali asmenybė, paskyrusi visą dvasinę ir fizinę energiją Lietuvos valstybės ir jos žmonių labui. Gindamas Lietuvos valstybingumą, siekdamas jos nepriklausomybės atkūrimo, jis šioms idealams paaukojo visą savo gyvenimą, pamiršdamas asmeninius interesus". Už šventus idealus jis gulaguose praleido 35-rius metus! P. Paulaitis mirė 1986.II.19, palaidotas Kretingos kapinėse.

Antrame straipsnyje gulagų rekordininkas B. Gajauskas pateikia nemažai visuomenei nežinomų faktų apie pasipriešinimo veiklą paskutiniaisiais okupacijos dešimtmeciais, savąją veiklą, kalėjimuose praleistus metus, įvardija jį gynusias užsienio organizacijas ir asmenis.

Referatų-straispnių skyriuje pateikti du straipsniai: doc. Kazio Strazdo *Balninkiečių rinktinės Nikodemo Liškausko-Beržo biuro laisvės kovos* (24 psl.) ir Gražinos Marijos Stanionytės-Zujienės *Komunizmo nusikaltimai Lietuvos Raudonojo kriaus organizacijai* (17 psl.).

Pirmojo straipsnio autorius buvo N. Liškausko-Beržo ryšininkas. Jo tėvo klojime įrengtoje slėptuvėje apsidaravo būrio partizanai. Todėl straipsnio autorius pateikia skaitytojams ir istorijai daug vertingos informacijos. Antrame straipsnyje pateikta Lietuvos Raudonojo kriaus likvidavimo istorija Lietuvos bolševikams okupavus pirmą kartą.

Kalėjimų, lagerių skyriuje pateikta Stasio Mačiulio apybraiža *Keturų valandų mirties šokis. (Tankų ataka)* (71 psl.). Pratarmėje autorius rašo: " (...) Beribiai Sibiro toliai, platybės Kazachstano stepių ir dykumų su vario rūdos, akmens anglių bei kitokiomis kasyklomis mums buvo katgorinio darbo, badavimo, cėkštų pasityčiojimo vieta. (...) Šį trumpą pasakojimą skiriu kovose už Tėvynės laisvę žuvusių, kovojusių, kančių kelius praėjusių raudonųjų žmogėdrių kalėjimuose, stovyklose bei tremtyje amžinam atminimui...".

T O R O N T O

A. a. Regina Verbylaitė-Stirbienė, 37 m. amžiaus, staugiai mirė Vankuveryje. Laidotuvių apeigos įvyko rugsėjo 25 d. Ladner laidojimo namuose. Vėlionė kadaise buvo Toronto "Gintaro" ansamblio dainos vieneto narė. Liko liūdinti dukra Melisa.

A. a. Juozo Raškausko atminimui, užjausdami žmoną Adelę, sūnus Vygintą ir Gintarą su šeima, brolius Sigitą, Justiną, Vitą ir Klemensą, sergantiems vaikučiams ir tremtiniais Lietuvoje aukoję: \$50 – dr. E. ir R. Birgiolai; \$20 – M. Obelėnienė, D. A. Keršiai, M. S. Petrylos, A. J. Gudavičiai, A.

SPAUDOS
PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

S. Mačiulis buvo teisiamas sovietinio karinio tribunolo slaptame uždareme posėdyje 1950.XI.22-24 dvylikos žmonių grupėje. Prokuroras kalbėjo: "Šie Lietuvos liaudies išdavikai, pamynę po kojomis šviesaus socializmo idealus, nuėjo sovietinės išdavystės keliais, todėl prašau karinį tribunolą nubausti juos visus aukščiausia, išimtinė bausmė – sušaudyti". S. Mačiuliui buvo atseikėta 25 metai laigerių ir 5 metai be teisių. Jam pavyko – išgyveno pragarą, grįžo į Tėvynę ir sulaukė jos laisvės.

Atsiminimų, liudijimų skyriuje pateikti du straipsniai: Iš partizano Liudo Sudeikio prisiminimų *Už Lietuvą atidavė viską. Rytų Lietuva* (45 psl.) ir Petro Čepkausko *Čepkauskų šeima* (4 psl.).

Pirmame straipsnyje pateiktas L. Sudeikio gyvenimo ir veiklos aprašymas. Jo gyvenimas daug kuo panašus į tūkstančių Tėvynės gynėjų. L. Sudeikis-Klajūnas mirė 1997 m. *Čepkauskų šeimos* straipsnyje pateikta 1919-1922 m. laisvės kovų savanorio, šaulių organizacijos nario Rapolo Čepkausko šeimos istorija, doros šeimos, kurios gyvenimą sudarė bolševikiniai okupantai ir vietiniai išdavikai.

Pranešimų, konferencijų skyrelyje pateikti keturi straipsniai: Augustino Švenčionio *Skleides šviesą* (6 psl.), Andriaus Rondomaskio ir Kęstučio Plusčiausko *Lietuvos Laisvės Armijos politinė mintis ir valstybės idėja* (3 psl.), Zigmą Juozą Tamakausko *Jaunimo tautinės savimonės pasireiškimas sovietinės okupacijos metais* (7 psl.) ir Andriaus Dručkaus *Paminėta Vytauto apygardos vado Balio Vaičėno-Pavasario žūtis* (3 psl.).

Skyrelyje Rezistencijos-Encklopedijos puslapiuose pateikta informacija apie partizanų Adomą Bartusevičių-Narsuolį (parengė Vitalija Jakučionaitė). Laiškų skyrelyje R. Strazdas rašo apie Iln. Mykolą Kazaną ir kitus.

Žurnale pristatytos keturios knygos: Vytauto Juodsnukio *Suvalkijos partizanų takais*, I d., Živilės Baltės *Amžių kanklės*, Leono Paleckio-Kaktavičiaus *Pasaulio pabaiga atidedama* ir Antano Jaskausko *Stalinizmo pragare*.

R. Tumpos, A. K. Ivanauskai, J. E. Ivanauskai, V. Lėverienė, dr. B. ir dr. Č. Joniai, Z. Didžbalienė, P. S. Užbaliū, P. Čiurlys, A. Raškauskienė, P. J. Raškauskas; \$10 – V. Gudaitis, N. Campbell, V. S. Jurevičiai, E. Bočienė, E. S. Kuzmickai, J. T. Kiškūnai, J. D. Didžbaliai, I. A. Pūkai, R. Juknevičius. Aukos surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė.

KLB žinios

– Į CCCEEC rengiamą konferenciją, tema *NATO plėtros perspektyvos*, kuri vyks Toronto universiteto patalpose, iš Lietuvos atvyksta V. Landsbergis. Bilietai gaunami pas KLB valdybos narius ir KLB raštinėje. Raginame tautiečius gausiai dalyvauti.

– Ieškomas asmuo, kuris galėtų naujiesiems ateivams kartą per savaitę praveisti anglų kalbos pamokas. Kreiptis į KLB raštinę.

– Naujų ateivių sambūris "Santaka" turi savo WEB-site – www.santaka.ca, kuriame telpa įvairios žinios, liečiančios naujųjų ateivių įsikūrimą Kanadoje. Inf.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd.E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5 (Į vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

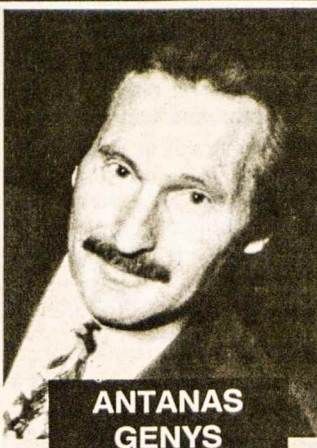
5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

ANTANAS
GENYS

PATYRĘS
NUOSAVYBIŲ
PARDAVĖJAS
netoli naujos
PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MARGUTIS

PYSANKA V.M. Inc.

4134 Dundas St. West,

Toronto, ON, M8X 1X3

Tel. (416) 233-4601

Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu

ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas

siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

*Galioja kai kurie apribojimai.

\$2.00* COUPON **\$2.00***
For 1 parcel
*Coupon valid only at "Margutis-Pysanka" head office. OFF

Tarptautiniame folkloro festivalyje Meksikoje š.m. rugpjūčio mėn. teko pabendrauti su kitų tautų šokėjais. Viduryje – Toronto "Gintaro" vadovė Rita Karasiejienė; dešinėje – mkt. Gintarė Sinskaitė, kairėje – viešnia iš Lietuvos, choreografe Laima Kisieliene

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.

ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Genius Procura,
Toronto, Ont.

TORONTO

Anapilio žinios

– Rugsėjo 30, sekmadienį, buvo atšvęsta Lietuvos kankinių šventė.
– Ateinantį savaitgalį bus renkama antroji rinkliava Kanados vyskupų reikalams Anapily, Vasa-goje ir Delhi.

– Rugsėjo 28, penktadienį, palaidota a.a. Aldona Gelažnikienė, 75 m. amžiaus.

– Tuoktis ruošiasi Kristina Zakaraitė su Stewart Elliott, Algis Ankus su Inga Venclovaite.

– “Anapilio” sporto klubo narių registracijos ir visais kitais klausimais prašome kreiptis į Praną Vilkelį tel. 905 279-1867.

– Spalio 5 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišius bus 7 v.v., o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto švenčiausiojo.

– Anapilyje esančio Kanados lietuvių muziejaus-archyvo lankymo valandos sekmadieniais: nuo 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v.d. iki 6 v.v.; pirmadieniais: nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaite. Muziejaus tel. 905 566-8755.

– Paramos prašo vaikučių savaitraštis *Kregždutė*. Tai visos Lietuvos mažiesiems skirtas krikščioniškos ir tautinės dvasios laikraštis. Redakcijos adresas: J. Bilūno g-vė 20 – 15, LT4930 Anykščiai, Lietuva. Auksiojantiems per mūsų parapiją išduodami nuo valstybinių mokesčių atleidimo pažymėjimai.

– Mišios spalio 7, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą Ališauską (II metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasa-gos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Vaclovą Vaitukį; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 6, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį, spalio 7, 11.15 v.r. pamaldas praves tarybos narys Ričardas Hiršas. Pamaldų metu vyks sekmadienio mokykla vaikams.

– Pamaldos sekantį sekmadienį, spalio 14, įvyks 9.30 v.r.; jas atlaikys kun. Alg. Žilinskas.

– Sekmadienį, spalio 21, Padėkos šventės pamaldos su Šv. Komunija, po kurių 12.45 v.p.p. Lietuvių Namuose įvyks tradicinė moterų draugijos ruošama Padėkos puota. Bilietus platina A. Langienė tel. 416 233-0511.

Lietuvos kankinių šventė

Anapilio parapija metinę Lietuvos kankinių šventę atšvęstė sekmadienį, rugsėjo 30, iškilmingomis pamaldomis Lietuvos kankinių šventovėje ir vaišėmis Anapilio salėje. Mišias koncelebravo parapijos klebonas prel. J. Staškevičius ir kiti septyni dvasiškiai: Londono parapijos klebonas kun. K. Kaknevičius, Hamiltono klebonas kun. J. M. Žukauskas, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM, kun. P. Šarneckas, OFM, kun. E. Putrimas, kun. H. Šulcas, svečias iš Afrikos ir kun. V. Staškevičius. Pastarosios pasakė šventei pritaikytą pamokslą. Giedojų parapijos ir “Angeliukų” chorai, diriguojami muz. J. Govėdo. Mišių skaitinius atliko V. Pečiulis. Aukų nešime dalyvavo “Angeliukų” choro mergaitės ir parapijos moterų dr-jos atstovės. Vaišės salėje įvadinio žodžių pradėjo parapijos tarybos pirm. R. Paulionis, kartu pristatydami ir garbės svečius. Gražią meninę programą atliko “Angeliukų” choras, vadovaujamas N. Benotienės. Jos padainavo nuotaikingų dainų ir susilaukė publikos įvertinimo ir ilgų plojimų. Po programos buvo pasivaissinta šeimininkės J. Gurklėnės ir jos padėjėjų skaniais valgiais. Pabaigai padėkos žodžius visiems šventės dalyviams ir rengėjams tarė parapijos tarybos pirm. R. Paulionis bei parapijos klebonas prel. J. Staškevičius. Šventę sudarė parapijos taryba, ypač administracinė bei renginių sekcija, vadovaujama V. Narušio. Bilietų platinimu ir tuo susijusiais reikalais, kaip visada, rūpinosi Regina Celejewska, D.

Šv. Jono lietuvių kapinėms E. Bersėnienė aukėjo \$100.

A. a. Jono Brazlauskio atminimui Vita ir Vytas Radžiai Tėviškės žiburiams aukėjo \$20.

Marius E. Rusinas, CLU CFP

(Certified Financial Planner)

RESP, RRIF, LIF

ANNUITY, RRSP

Patarnauji visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)

416 588-2808

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias giedojų parapijos jaunimo choras. Pamokslus per visas Mišias sakė iš Ruandos misijų atvykęs kun. Hermanas Šulcas, SDB.

– Šv. Pranciškaus trečiojo ordino narių Mišios ir susirinkimas įvyks Šv. Pranciškaus dieną, spalio 4, “Vilnius Manor” patalpose, 10 v.r.

– Spalio mėnesį Bažnyčia pagerbia Mariją Rožinio kalbėjimu. Parapijoje Rožinis kalbamas kiekvieną dieną 6.30 v.v. prieš vakarines Mišias, kurios nuo pirmadienio iki penktadienio yra laikomos 7 v.v.

– Pakrikštyti: Danielius Albinas, Onos (Žukauskaitės) ir Tado Slivinskų sūnus; Andrea Marija, Editos (Sarbanaitės) ir Jono Putrimų dukrelė.

– Parapijos šventovės ir pastatų šventinimo iškilmės prasidės sekmadienį, spalio 7, per 10.30 v.r. Mišias. Dėl tolimesnės iškilmių eigos prašome atkreipti dėmesį į specialų parapijos skelbimą.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija š.m. spalio 27, šeštadienį. Daiktus prašo atvežti dieną prieš išpardavimą, nes neturi kur per anksti atvežtus daiktus laikyti.

– Mišios sekmadienį, spalio 7 d.: 8 v.r. už a.a. Ramutę Grigonię (5 metinės); 9.15 v.r. už a.a. Joną Baltrūną ir Joną Vitkūną; 10.30 v.r. už a.a. Vladą ir Bronių Rikevičius, už a.a. Alfą Tutliunę, už a.a. Joną ir Edwardą Stankaičius.

Maironio mokyklos žinios

– Rugsėjo 29 d. buvo pirmoji Lituanistikų kursų diena. Juose dėsto Nijolė Benotienė, Rima Žemaitytė ir Vaida Petrauskienė.

– Mūsų mokyklą rugsėjo 29 d. aplankė kun. H. Šulcas, gyvenęs Afrikoje. Jis pasikalbėjo su kursų moksleiviais.

– Spalio 6 d. (Padėkos savaitgalį) pamokų nebus. Žvilė

Lietuvių Namų žinios

– Rugsėjo 30 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 275 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros komisijos narė L. Balsienė. Svečių knygoje pasirašė: pramoginės muzikos atlikėjai iš Lietuvos – I. Starošaitė ir Ž. Žvagusis, Z. Motiejūnienė iš Kauno, V. Butkevičius iš Pakruojo raj., B. Česūnienė iš Ont.

– LN posėdis įvyks trečiadienį, spalio 17, 7 v.v.

– Rugsėjo 29 d. Lietuvių klubas “Santaka” surengė “Vasaros palydų” pobūvį, kuris sutraukė per 230 žmonių. Programoje dalyvavę muzikos atlikėjai Ž. Žvagusis ir I. Starošaitė susilaukė šilto ir audringo susirinkusių svečių plojimo. Po skanios vakarienės ir loterijos svečiai pasižavėjo. Vakarą praejo su gera nuotaika ir pasisekimu. Kas negalėjo pamatyti Ž. Žvagusio ir I. Starošaitės, kviečiame į jų koncertą ketvirtadienį, spalio 4, 8 v.v. Lietuvių Namuose. Dėl platesnės informacijos skambinti Gintui tel. 416 532-3311.

– Spalio 9 d., Lietuvių Namų Gedimino menėje A. Abramaitienė skaitys paskaitą ir pamokys, kaip padaryti paveikslus iš džiovintų gėlių. Dėl platesnės informacijos skambinti Marytei tel. 416 533-9880.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai \$500 (\$4,155) aukėjo J. Rovas. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių Slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Slaugos namams jau aukėjo per 1,000 žmonių.

A. a. Leonardo Žilvyčio dešimties metų mirties prisiminimui Amalija ir Juozas Gedriai Tėviškės žiburiams aukėjo \$50.

A. a. Nijolei Kličiūtei-Keller mirus, užjausdami jos brolių Raimundą su šeima, Tėviškės žiburiams aukėjo \$50 – Elena Dalmotienė ir \$20 – Vita ir Vytas Radžiai.

Vaikučių savaitraščiu *Kregždutė* J. Kairiūnaitė aukėjo \$100.

Išvijos lietuvių klierikų studijų fondui V. Otienienė aukėjo \$100.

Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrams J. Kairiūnaitė aukėjo \$100.

PARDUODU ir PERKU Lietuvos ženklus ir kolekcijas. Dėl kainos ir informacijos skambinkite Balui tel. 416-439-8115

PRIEINAMOMIS kainomis įrengiu rūsius, atlieku dažymo bei kitus namų remonto darbus. Skambinti Viktorui tel. 416 617-0350.

Kanados lietuvių šeštadieninių mokyklų mokytojai dalyvavę savo suvažiavime Hamiltone. Viršutinėje eilėje, iš k.: Rita Byra, Viki Vingelytė, Julija Tumelytė, Janina Dzemionienė, Virginija Ruškienė, Vida Valiulienė, Žibutė Vaičiūnienė, Jolanta Stasiulevičienė, Virginija Zubrickienė, Liucija Petrašiūnaitė; vidurinėje eilėje: Regina Simonaitienė, Ingrida Likienė, Rūta Kamaitytė, Vida Stanevičienė, kun. Juozapas Žukauskas, OFM, Aldona Šimonėlienė, Živilė Šelmienė; sėdi: Šarūnas Balsys, Karla Gruodytė, Agnė Varatinskaitė, Caroline Bates, Virginija Lukavičienė. Organizavo KLB švietimo komisija. Pirmininkė – V. Stanevičienė

Maloniai kviečiame dalyvauti

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS NEEILINĖJE ŠVENTĖJE

2001 m. spalio 7,11,12,13,14 dienomis

SPALIO 7, sekmadienį, 12.30 v.p.p. – KONCERTAS – Klaipėdos mišrus choras “AUKURAS”, vad. Alf. Vildžiūno. Bilietai prie įėjimo \$15.

SPALIO 11, ketvirtadienį, 7 v.v. – PADĖKOS PAMALDOS.

SPALIO 12, penktadienį – JAUNIMO VAKARAS: 6.30 v.v.-8 v.v. – šokiai vaikams (iki 11 metų amžiaus su tėveliais), “pizza” vaišės; 8 v.v.-9 v.v. – roko muzikos koncertas šventovėje. Po koncerto – šokiai ir “pizza” vaišės jaunimui daugiau kaip 12 metų amžiaus. Šokiams muziką parūpins Chad Harris, tėveliams veiks kavinė. Bilietai – vaikams su tėveliais – \$8, jaunimui 12 metų ir daugiau – \$10, šeimoms – \$25. Vakarą organizuoja Kretingos stovyklos vadovai.

SPALIO 13, šeštadienį, 5 v.p.p. – TRADICINĖ PARAPIJOS VAKARIENĖ. Meninę programą atliks parapijos talentai.

SPALIO 14, sekmadienį, 3 v.p.p. – IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS ir NAUJOS ŠVENTOVĖS bei PASTATŲ ŠVENTINIMO APEIGOS. Dalyvaus: vysk. John Boissonneau, vysk. P. Baltakis, OFM, Kauno vysk. Rimantas Norvila, Lietuvos pranciškonų provincijolas kun. T. Beneditas Jurčys, OFM, ir daugybė svečių. Po iškilmių bus proga apžiūrėti pastatus, pabendrauti bei pasivažinti.

Rengėjai – PARAPIJOS TARYBA

Vidurio ir Rytų Europos bendruomenių tarybos Kanadoje (CCCEEC) rengiama

KONFERENCIJA

“NATO PLĖTROS PERSPEKTYVOS”

įvyks š.m. spalio 20, šeštadienį

Toronto universitete – Medical Sciences Building, 1 King's College Circle

PROGRAMA

8.30 v.r. – Registracija

9.00 v.r. – Atidarymas: Sen. Raynall Andreychuk, Senato užsienio reikalų komiteto vicepirmininkė

9.15 v.r. – Pirmoji sesija: “NATO plėtros svarba Kanadai”

Sesijos pirm.: David Rudd, Canadian Institute of Strategic Studies direktorius
Kalbėtojai: Nick Etheridge, Kanados užsienio reikalų departamento šiaurės Amerikos ir Euroatlantinio saugumo bei gynybos reikalų skyriaus direktorius; Admirolas John Anderson, buvęs Kanados ambasadorius prie NATO; Graham Green, Ottawa Citizen redaktorius

10.30 v.r. – Pertrauka

10.45 v.r. – Antroji sesija: “NATO narystės politinės ir ekonominės pasekmės”

Sesijos pirm.: Paul Goble, Rytų vedėjas, Radio Free Europe/Radio Liberty
Kalbėtojai: Radosław Sikorski, Lenkijos užsienio reikalų viceministeris; Mihalj Varga, Vengrijos finansų ministeris; Yves Brodeur, NATO būstinės atstovas

12.00 v.d. – Pietūs

1.00 v.p.p. – Įvadas: Yvonne Bogorya Buczkowski, Kanados lenkų kongreso vicepirm.

Paskaita: Brian Tobin, Kanados pramonės ministeris

2.00 v.p.p. – Pertrauka

2.20 v.p.p. – Trečioji sesija: “NATO kandidatų perspektyvos”

Sesijos pirm.: Anne Leahy, buv. Kanados ambasadorė Rusijoje
Kalbėtojai: Harri Tiido, Estijos užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus pavaduotojas Vytautas Landsbergis, buv. Lietuvos aukšč. tarybos pirm.; Indulis Berzins, Latvijos užsienio reikalų ministeris

3.45 v.p.p. – Uždarymo žodis: Brian MacDonald, Atlantic Council of Canada pirmininkas

Bilietai (\$50, studentams – \$15) gaunami KLB raštinėje iki spalio 10 d. Skambinti tel. 416 533-3292

KLB Toronto apylinkės valdyba nuosirdžiai dėkoja “Paramos” kredito kooperatyvui už \$2,000 čekį paremti Toronto apylinkės veiklai.

Mažosios Lietuvos fondai aukėjo: Enciklopedijos rengimui: \$1,300 – V. Pėteraitis (iš viso \$16,965); \$1,200 – M. G. Šernas (\$2,720); \$200 – A. Stonkus; \$133.82 – M. Tydeks, Vokietija; \$100 – P. Vilutis (\$4,676), A. Veselkienė (\$425), A. Bumbulis (\$1,850); \$50 – D. Giedrikas. Karaliaučiaus krašto mokykloms: \$500 – Toronto senjorų klubas (\$2,500); \$200 – Wasagos moterų būrelis; \$100 – B. Laučys (\$580), prel. P. Gaida (\$1,050), P. Vilutis (\$4,676). Aukos be specialios paskirties: \$100 – H. Lapas (\$500); \$32 – E. Steponas (\$242). Nuosirdžiai dėkojame visiems už aukų papildymus. Sveikiname naujus narius – Martyną Tydeką iš Vokietijos, Aldoną Stonkus iš Sask., Donaldą Giedriką iš Montrealio. Esame maloniai nustebinti Wasagos moterų būrelis dėmesio atkreipimu į mūsų veiklą, nuosirdus aciū Jums! MLF valdyba

A. a. Vytauto Rimšos atminimui pagerbti dr. J. Rimšaitė Caritas federacijai lietuvoje paaukėjo \$500. Caritas federacijai remti komitetas Toronte už auką nuosirdžiai dėkoja. O.G.

Laiške iš Lietuvos Šėtos senelių globos namų direktorė Z. Kapitonovienė rieškia nuosirdžią padėką Alfonsui Pilipavičiui, gyvenančiam Kaune, paaukojusiam 1,500 Lt kelionei autobusu į Kryžių kalną ir Baltijos jūrą.

ATLIEKAME KRAUSTYMO DARBUS. Butų, namų, įstaigų baldus išardom, surenkam, dirbame be pertraukų, 24 valandas per parą. Prieinamos kainos. Skambinti tel. 416 804-9736 arba 647 287-1314.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurioju laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

LORNE PARK MUZIKOS

MOKYKLA

įsikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIIMA NAUJUS STUDENTUS!

Pianino • Dainavimo

• Gitaros • Teorijos •

Vaikučių 3-6 m. amžiaus

muzikos klases

Dėl platesnės informacijos prašome skambinti

DEIMANTEI GRIGUTIENEI

TEL. (D.) 905-278-3309

(N) 905-848-9628

MONTREAL

Kun. Paulius Mališka iš Brazilijos atostogoms buvo parvykęs į savo gimtinę – Montrealį.

Silvija Akstinaitė ir Arūnas Staškevičiai, minėdami dvidešimt penkerių vedybinio gyvenimo metų sukaktį, buvo išvykę į Kvebeko miestą. Esant gražiam orui, dar pavaziavo pagal Šv. Lauryno upę toliau pasižiūrėti banginių.

Olimpiniam stadione vykiančioje tarptautinėje parodoje pakviesti dalyvauti ir lietuviai. Spalio 19-21 d.d. lietuviams atstovaus Montrealio tautodailės grupė “Vai-vorykštė”. Parodos lankymo laikas: spalio 19, penktadienį, 5 v.p.p. iki 10 v.v., šeštadienį 10 v.r. iki 6 v.v. ir sekmadienį 10 v.r. iki 5 v.p.p.

A. a. Gina Čapkauskienė-Butkutė, pasak laikraščio Gazette, Lie-

tuvos lakštingala iš Šv. Lauryno parkrantės, mirė 2001 m. rugsėjo 19 d. Rugsėjo 21 d. gedulines Mišias koncelebravo klebonas kun. Ričardas Birbilas ir kun. Paulius Mališka. Pamaldų metu giedojų sol. Angelė Kiaušaitė ir parapijos choras. Atsisveikinimo žodį tarė choristė Aldona Morkūnienė. Po pamaldų kūnas nuvežtas į Cote des Neiges krematoriumą. Vėliau pelenai bus palaidoti Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont., šalia anksčiau mirusios motinos. Liūdi vyras ir daugybė bičiulių per keturis kontinentus.

A. a. Leonas Čečkauskas, 96 m. amžiaus, mirė 2001 m. rugsėjo 23 d. Po gedulinių Mišių Aušros Vartų šventovėje rugsėjo 25 d. palaidėtas į Cote des Neiges krematoriumą. Liko bičiuliai. B.S.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choro nariai, dalyvavę gegužinėje Cap St. Jacques parke

Nuotr. D. Juro

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545

FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

Kanados šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavimas

VIRGINIJA RUŠKIENĖ

Šiais metais mokytojų konferencijos, įvykusios Hamiltone, St. Charles Adult Education Centre patalpose, tradicine nepavadinasi nei savo tematika, nei gausiu dalyvių skaičiumi. Šiais metais nematėme mokytojų nei iš Otavos, Montrealio, nei iš Kalgario.

Iškilmingą atidarymą pradėjo KLB švietimo komisijos pirmininkė Vida Stanevičienė. Ji buvo ir pagrindinė konferencijos vadovė. Po atidarymo sekė Aušros vartų parapijos klebono kun. Juozapo Žukausko invokacija.

Pagrindinį pranešimą apie Toronto Maironio mokyklos veiklą skaitė jos vedėja Aldona Šimonėlienė, kuri tarp paminėtų gausybės mokyklos renginių, laimėjimų, ateities planų, ypač pabrėžė didžiulį visų mokytojų pasišventimą lietuviško žodžio, kultūros, tradicijų bei dainos puoselėjimui ir skiepijimui mokiniui širdyje. Pati mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė savo kūrybiškumu sėkmingai tobulina Maironio mokyklos veiklą. Tai viena didžiausių Kanados lietuviškų mokyklų, kuri labai aktyviai puoselėja savo daugiameites tradicijas. Jos mokinių skaičius kiekvienais metais didėja. Mokykloje sėkmingai dirba 38 mokytojai ir jų padėjėjai. Veikia ir lituanistiniai kursai (vadovė Nijolė Benotienė), kuriuos praėjusiais metais baigė 16 moksleivių. Veikia mokyklos biblioteka, kuriai daug metų vadovauja Živilė Šelmienė.

Apie Hamiltono lietuvių mokyklos veiklą išsamiai pasakojo mokyklos vedėja Rūta Kamaitytė: “Nors mokykloje nėra daug mokinių, kultūrinis gyvenimas čia yra gana aktyvus. Tam labai padeda mūsų mokytojai ir tėvų komitetas. Mes kartu ruošiamės įvairiausių renginių ir paminime beveik visas lietuviškas šventes. Hamiltoniečiai turi savo mokyklos tradicijas, ku-

rias sėkmingai puoselėja ir toliau”.

Konferencijos pagrindinė tema “Tikrosios spalvos” buvo pagrįsta naujausia psichologine interpretacija, apibūdinanti moksleivių charakterius ir grupuojanti juos pagal spalvas. Tema buvo skirta gilesniam mokytojų supratimui savo studentų psichologijos, kuri dažniausiai būna motyvuota įvairiausiomis charakterio spalvomis. Šią temą išsamiai išgildino Vida Stanevičienė, pasitelkdama į pagalbą naujausią moksline literatūrą.

Po pagrindinės temos užbaigimo mokytojai aptarė lietuvių mokyklų problemas, laimėjimus bei išreiškė padėką Krašto bendruomenei ir švietimo komisijai už pagalbą mokykloms.

Baigiantis konferencijai, Toronto Maironio mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė pasveikino ir nuosirdžiai pasidžiaugė, kad mokyklos kolektyvą papildė nauji mokytojai – Šarūnas Balsys, Karla Gruodytė, Agnė Varatinskaitė, Viktorija Benotaitė, Dainius Šileika. Taip pat vedėja pasveikino Juliją Tumelytę, kuri šiais metais mokykloje atliks vicevedėjos pareigas.

Baigę konferenciją mokytojai išsikirstė su atnaujintu ryžtu tęsti darbą šeštadieninėse mokyklose